

Debatten van de provincieraadszitting

30 november 2016

OPENBARE ZITTING 30 NOVEMBER 2016**Mevrouw de voorzitter**

Ik weet, collega's, dat het natuurlijk leuk is om nog een babbeltje te doen onder elkaar, maar wij kunnen dit straks doen. Wij gaan laten bellen dat de vergadering kan beginnen.

Goede namiddag allemaal, heren gedeputeerden, collega's, meneer de gouverneur, meneer de griffier, meneer de eerste gedeputeerde. Ik verklaar de vergadering van vandaag, 30 november, voor geopend. Ik heb een verlofaanvraag van de heer Kris Van Caneghem. Ook van meneer Carteus heb ik een verlofaanvraag. Ik heb de mededeling dat de heer Luc Maes de vergadering later zal vervoegen. Hetzelfde geldt voor mevrouw Beldjoudi. De heer Lemaitre zal ook iets later komen. Hij is onderweg. Zoals ik al gezegd heb: tijdens deze raad is tegenwoordig iedereen onderweg. Mevrouw Verhoeve, u vraagt het woord.

Mevrouw Verhoeve

Mevrouw de voorzitter, gedeputeerde Versnick zal ook later de vergadering vervoegen en de heer Taylor eveneens.

Mevrouw de voorzitter

Dank u. Zijn er nog? Neen? Dan kunnen wij onmiddellijk overgaan naar de agenda en naar de verderzetting van de bespreking van de niet grondgebonden materies. We zijn toe aan de recreatie, de domeinen.

Goede namiddag meneer Lemaitre. U bent er al. Voilà. Prima. Mevrouw De Sutter. Goed.

**PUNT 1. BELEIDS- EN BUDGETBESPREKING (AANGEPAST MEERJARENPLAN 2014-2019 EN BUDGET 2017)
(OPENBARE ZITTING)**

Afrondingen debatten en slotverklaringen

Mevrouw de voorzitter

Dan geef ik het woord aan u, meneer Baudewijn. Uw tussenkomst gaat over 'Het beheer vanuit de provincie of APB en efficiëntie – alternatieven? Gelijkvormigheid inzake exploitatievorm?' Meneer Diependaele, u heeft het woord.

De heer Diependaele

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Meneer de gouverneur, meneer de griffier, mevrouw en heren gedeputeerden, collega's. Op 5 oktober jl. deelde ik het reeds mee in mijn repliek aan gedeputeerde Hertog: wordt vervolgd. Zoals meestal – altijd – houd ik woord. Ik kom dan ook terug op het beheer van de recreatiedomeinen. We hebben ons huiswerk gemaakt en eerst nagevraagd bij de recreatiedomeinen die in andere provincies beheerd worden. We moeten besluiten dat recreatiedomeinen in andere provincies wel/gelijkvormig beheerd worden. In Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen worden de provinciale domeinen niet beheerd als aparte beheersstructuren, maar vallen ze rechtstreeks onder het beheer van de provincie. In de provincie Antwerpen worden De Schorre in Boom en De Nekker in Mechelen beheerd als afzonderlijke APB's. Daar is het dus blijkbaar wel mogelijk om de provinciale domeinen eenvormig te beheren. Het was de bedoeling van het provinciebestuur om ook in Oost-

DEBATTEN

Vlaanderen wat betreft de exploitatievorm van de provinciale domeinen en sportcentra tot meer gelijkvormigheid te komen. Bij ons in Oost-Vlaanderen zien wij dat op 1 augustus 2013 de deputatie besliste om APB De Gavers te ontbinden en te integreren in de provinciale diensten. Later kwam men daar om financiële redenen op terug en werd de ontbinding uitgesteld tot 2018. Eerst beslissen en pas daarna de gevolgen onderzoeken: dat is een eigenaardige werkwijze volgens mij. Op 29 januari 2015 besliste de deputatie om alle provinciale domeinen onder te brengen onder één APB. De omgekeerde oefening werd dus opgesteld. Ook deze piste werd recent verlaten omwille van twee redenen. De eerste reden was opnieuw een financiële, maar als tweede reden werd het Vlaamse regeerakkoord aangehaald. Het onderbrengen van een significant onderdeel van de provincie in een aparte APB zou het schaalvoordeel en de expertise van de ondersteunende diensten sterk doen verminderen. Het lijkt erop dat men opnieuw eerst een beslissing nam en pas daarna de gevolgen onderzocht. Volgens mij was het logischer geweest om vooraf de mogelijke scenario's grondig te onderzoeken en daarna een beslissing te nemen. De argumenten die gebruikt worden tegen het onderbrengen van alle domeinen onder één APB waren trouwens al geweten voor de beslissing genomen werd. Eigenlijk zou je ook zonder de afslanking van de provincies – waarbij ik vooral denk aan de overdracht van 73 personeelsleden – de redenering kunnen aanhalen dat het schaalvoordeel en de expertise van de ondersteunende diensten sterk zouden verminderen als men een significant deel zou onderbrengen in een APB. Er zit dus geen nieuw gegeven in. Ook de financiële reden is niet nieuw. De deputatie nam tot twee keer toe een beslissing om er daarna op terug te komen. Er is nu een afsprakenkalender goedgekeurd, waarin onder andere staat: "Binnen APB De Gavers wordt een hoge betrokkenheid van provincieraadsleden vastgesteld, dankzij de vertegenwoordiging en inspraak in de raad van bestuur." Anderzijds zou men de betrokkenheid bij de andere provinciale domeinen verhogen door regelmatig en actiever verslag uit te brengen over deze provinciale domeinen in de tweede commissie en door een paar werkbezoeken te organiseren. Ook zou een bijkomend advies ingewonnen worden over de financiële impact van de beslissing om APB De Gavers in 2018 te ontbinden.

Meneer de gedeputeerde, ik maak mij met mijn hele fractie zorgen over de afloop en het resultaat van een en ander. Is dit nu het laatste voorstel of komen er nog? We betwijfelen ook of meer rapportering in de tweede commissie en een werkbezoek de betrokkenheid van de raadsleden effectief zullen aanwakkeren. De voordelen van APB De Gavers liggen volgens mij vooral niet in de btw-recuperatie, maar in de efficiëntie en de doordachte aanpak. Ik geloof met de voorliggende hervorming niet meer in transparant beleid, gegarandeerd bestuur, gelijkvormig en flexibel werken, een dynamische werking en een uitbating volgens commerciële principes. Welke efficiencywinsten zullen behaald worden door het huidige plan? Waarom heeft men dit dan niet vroeger gedaan en komt men nu opeens terug op de doelstelling om de provinciale recreatiedomeinen eenvormig te beheren? Andermaal pleit ik er hier niet voor om elk provinciaal domein in een afzonderlijke APB onder te brengen. Maar ik ben ervan overtuigd dat het samenvoegen van een aantal domeinen onder één beheer enkel voordelig kan zijn. Waarom niet overgaan naar een meer regionale aanpak, zoals mijn collega De Vis straks zal voorstellen? Een integraal provinciaal recreatieplan en een visie op de recreatiedomeinen kunnen het best uitgevoerd worden via een eenvormig beheer van de recreatiedomeinen. Alleen zo kunnen grote efficiencywinsten gerealiseerd worden, om nog te zwijgen van alle andere voordelen, zoals ik eerder heb aangehaald. Meneer de gedeputeerde, ik hoop dat mijn bezorgdheden ongegrond zijn en dat u mij zult kunnen overtuigen van de resultaten van het nieuwe voorstel. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer Diependaele. Ik ben aan het kijken: meneer de gedeputeerde, gaat u antwoorden of mag ik de vraag van meneer De Vis die daarop aansluit eerst laten stellen? U antwoordt liever gelijk? Dan ga ik u laten antwoorden. Meneer de gedeputeerde, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Hertog

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Inderdaad, collega Diependaele is hier al enkele keren over tussengekomen. En hij had al gezegd dat hij mij ging vervolgen. Dat is bij dezen dan gebeurd. Voor alle duidelijkheid: ook de deputatie vindt het wenselijk om een eenvormige beheersstructuur na te streven. Vandaar dat wij in eerste instantie hebben gedacht: laten wij ze allemaal in één gewone provinciale dienst gieten. Maar dan bestond natuurlijk het risico dat we de voordelen die het APB De Gavers had, zouden verliezen. Die voordelen zaten vooral in de btw-recuperatie van de bouw van het zwembad, wat een zeer gunstige roering was. Dat was dus een financiële reden. Een tweede invalshoek die we gehanteerd

hebben, is: laat ons van alle provinciale domeinen één APB maken. Maar dat hebben we ook laten onderzoeken door onze diensten en die hebben ons ervan overtuigd dat dat ook zekere risico's met zich meebrengt. Dus zoals het volgens mij een goede huisvader betaamt, hebben we die verschillende structuren gewikt en gewogen voordat we een definitieve beslissing hebben genomen. En we hebben onze diensten met al hun expertise en in alle onafhankelijkheid daar een onderzoek op laten uitvoeren. Dus wij hebben dat niet zelf met de natte vinger gedaan. We hebben onze mensen daarvoor aan het werk gezet. Dat we ons tijdens dit proces al eens laten overtuigen door nieuwe argumenten, kunt u ons moeilijk kwalijk nemen. Integendeel: het omgekeerde zou u ons kwalijk moeten nemen, namelijk dat we ons niet zouden laten overtuigen door goede argumenten. We hebben ons dus wel laten overtuigen. Er kwamen nieuwe elementen in het denkproces, die ons tot een nieuwe conclusie hebben geleid. Want het gaat inderdaad om belastinggeld. Daar springen wij omzichtig mee om. En die omvorming in de ene of de andere richting is echt niet zo evident, net zoals de omvorming van de provincies niet zo evident is. U ziet dat een grote organisatie als de Vlaamse overheid toch ook nog een jaartje extra respijt heeft gevraagd omdat haar maatregelen niet in orde zijn. Dan denk ik dat u het ons niet kwalijk kunt nemen dat wij zo voorzichtig mogelijk omspringen met de hervorming hiervan.

Ik heb al eerder eens toegelicht dat een werkgroep Organisatiestructuur Domeinen heeft voorgesteld om die piste van de oprichting van één uitgebreid oud APB-domein te verlaten. In die werkgroep zat de heer griffier, maar ook de financieel beheerder en de directeurs van onze verschillende diensten, ons patrimonium, onze domeinen en dergelijke. De twee evoluties die tot dat voorstel hebben geleid, zijn eigenlijk al aan bod gekomen. De eerste was dat wij een kleinere organisatie gaan worden. Als ge dan binnen die kleine organisatie ook nog eens een apart groot APB opricht, met zijn eigen personeelsdienst en zijn eigen patrimoniumverantwoordelijke, dan is het maar zeer de vraag of dat wel zo efficiënt is. Is het niet veel efficiënter dat ge in die kleinere organisatie met één personeelsdienst, één patrimoniumdienst et cetera werkt? Het schaalvoordeel dat we hebben door met één personeelsdienst, één patrimoniumdienst en één ICT-dienst te werken, zou verloren gaan wanneer we de zaak zouden opsplitsen in één groot APB en de rest, voor de andere diensten van de provincie. De tweede reden was de onzekere evolutie van het btw-statuut van AGB's en APB's. U weet: daar zijn al verschillende artikels over verschenen. De belastingadministratie is daar bij lange na zo kwistig niet meer mee als vroeger. Overal wordt geld gezocht en ze zoeken dat dan in onechte structuren, die eigenlijk niet als oogmerk hebben om winst te maken. Laat ons eerlijk zijn: een APB van provinciale domeinen maakt ook geen winst. Dat zal alleen maar kunnen overleven dankzij een tegemoetkoming vanuit de provincie.

Dus ja, de eenvormigheid blijft ons streefdoel. En we zijn nu een oefening gestart om die eenvormigheid nog efficiënter te maken. Alleen zullen we toch zeker tot 2018 moeten wachten om van al onze provinciale domeinen een gelijkaardige beheersstructuur te maken. Waarom tot 2018? Omdat dan de volledige btw-recuperatie van het zwembad in De Gavers afloopt. Dan wordt het financiële voordeel van De Gavers, van die btw-recuperatie, een stuk kleiner. En dan wordt het gemakkelijker om ook De Gavers in de gewone provinciale herwerkte diensten onder te brengen, zodanig dat de eenvormigheid van al onze provinciale domeinen gegarandeerd wordt.

Overigens, er wordt zo precies gedaan alsof er niet veel eenvormigheid is. Het tegendeel is natuurlijk waar. Er is maar één domein dat als een APB wordt bestuurd. Alle andere domeinen worden als provinciale diensten bestuurd, zoals dat ook in de provincie Vlaams-Brabant het geval is. Dus zoveel chaos en verschil is er niet. Het is alleen maar één APB dat eruit springt: De Gavers.

Op dit ogenblik circuleert al een aantal voorstellen om de werking binnen de provinciale domeinen en de verschillende diensten Patrimonium, ICT en Personeel beter op elkaar af te stemmen. We hebben trouwens ook beslist dat die betere afstemming, die betere werking en die efficiëntere werking niet alleen zullen gelden voor onze provinciale domeinen. We zullen dat doortrekken naar alle diensten van ons bestuur. Dan zal heel deze oefening rond eenvormigheid en efficiëntie niet alleen dienstig zijn voor onze provinciale domeinen, maar ook voor al onze diensten. Een van de voorstellen die op dit ogenblik al op tafel liggen, is dat voor onze verschillende recreatiedomeinen op het vlak van communicatie, bouwkunde en sport telkens één overkoepelend aanspreekpunt zou voorzien worden, in plaats van een aanspreekpunt voor elk domein afzonderlijk. Dus die oefeningen lopen momenteel al. Ik vraag alleen nog even geduld voordat dat allemaal is uitgewerkt en omgezet. Het stellen van de vraag gaat meestal snel. Het beantwoorden van de vraag neemt meestal iets meer tijd in beslag. Daarvoor vraag ik geduld. Maar ondertussen zitten we zeker niet stil.

Wat ik in het verleden al vermeld heb, is dat de indruk ontstaat dat een APB veel efficiënter werkt, omdat de betrokkenheid van de raadsleden bij het beleid van een APB groter is. Vandaar dat wij beslist hebben om ook in onze nieuwe werkwijze minstens een keer per jaar met de commissie ook een ander provinciaal domein te bezoeken. Ook hebben we beslist om op de maandelijkse commissievergaderingen meer dossiers van onze domeinen te brengen, zelfs als die nog niet in een beslissingsstadium zitten.

DEBATTEN

Daardoor zal de discussie over en de kennis van onze provinciale domeinen nog toenemen bij de raadsleden.

Tot hier, denk ik, mijn toelichting. De transformatie en de nieuwe werking van onze domeinen zijn volop in uitrol. Het zal pas een volledig eenvormige werking zijn wanneer we ook het APB De Gavers kunnen opnemen in onze gewone provinciale diensten. Maar dat zal nog enkele jaren in beslag nemen.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer de gedeputeerde. Meneer Diependaele, u heeft het woord.

De heer Diependaele

Gedeputeerde, bedankt voor uw antwoord. Het zal u niet verwonderen dat ik niet volledig overtuigd ben. In oktober heb ik gezegd: wordt vervolgd. Nu zou ik zeggen: het wordt opgevolgd. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Goed. Meneer Van Duyse, u heeft het woord.

De heer Van Duyse

Ja, ik had ook nog een vraagje rond de inkomsten. Daar zie je ook een groot verschil. Sommige provinciale domeinen hebben 30 tot 40% van hun kosten via inkomsten gerecupereerd. Andere zitten maar aan 3 à 4%. Is er een toekomstvisie om dat gelijk te schakelen? Of dat naar boven of beneden gebeurt, blijft mij nu even gelijk.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer Van Duyse. Meneer de deputeerde, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Hertog

De tarieven die wij hanteren zijn in bijna al onze domeinen dezelfde. Dat is nog een voorbeeld van eenvormigheid. Meneer Diependaele zal dat ook wel gemerkt hebben: als we tarieven vastleggen binnen het APB De Gavers, dan kijken we welke tarieven er bestaan in Puyenbroeck en dergelijke meer. Maar niet al onze domeinen zijn dezelfde. In De Gavers en in Puyenbroeck hebben wij bijvoorbeeld heel veel inkomsten uit de camping. Het Leen heeft echter geen camping; dus ge kunt daar zo minder inkomsten genereren. De infrastructuur rond recreatie en sport op Puyenbroeck is heel uitgebreid, terwijl Het Leen meer een educatief centrum is, met weinig uitgebreide recreatievoorzieningen en dus ook met veel minder inkomsten. De uitgaven zijn dan ook wat lager. Maar sowieso zijn niet al onze domeinen gelijk. In De Ster vragen wij bijvoorbeeld inkomgeld tijdens het seizoen. In de andere domeinen is dat niet het geval, maar dat heeft ook weer zijn historische grondslag. Het heeft ook een beetje te maken met de manier waarop het domein is ingericht. Dus wij proberen overal dezelfde tarieven te hanteren, maar niet alle domeinen zijn dezelfde. Daardoor genereert het ene domein veel meer inkomsten dan het andere.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer de gedeputeerde. Goed, nog tussenkomsten? Neen? Dan geef ik het woord aan de heer De Vis, over de vraag: 'Ontwikkelingsvisie domeinen en recreatie, hoe gebied dekkend maken, kwaliteitsvol en bereikbaar?' Meneer De Vis, u heeft het woord.

De heer De Vis

Dank u vriendelijk, mevrouw. 'Oost-Vlaanderen beleven' is de wervende slogan van de beleidsnota. Maar twee jaar na de overname van de gemeentelijke recreatiezones De Ster en De Brielmeersen is er voor deze domeinen nog steeds geen duidelijke ontwikkelingsvisie. Men borduurt als het ware rustig verder op de bestaande patronen. In het Budget 2017 vinden wij de klassieke begrotingsartikelen terug, eigen aan het beleidsdomein, zoals de betoelagingen voor vzw Toerisme en overnames en begrotingsartikelen voor allerlei renovaties en herstellingswerken en het verder uitbouwen van de Huysmanhoeve. Dit beleidsdomein is bij uitstek grondgebonden materie. Het is ook een domein met historische, specifiek provinciale expertise en terreinervaring.

Ondanks de kans om dit beleidsdomein uit te bouwen tot het waarmerk of vlaggenschip van de provincie, ontbreekt hier elk innovatief en creatief denken. Wat voorligt, is mager en ontdaan van elke ambitie om de slogan 'de provincie beleven' dynamische beleidskracht te geven. De toeristische en recreatieve sector is nochtans voor het welzijn in zijn brede, sociale en horizontale benadering belangrijk. Voor de welvaart is het een groeiende economische sector. Recreatie en toerisme vormen dan ook een onmisbare schakel in de realisatie van andere beleidsdoelstellingen. Ik denk aan beleidsdoelstellingen op het vlak van landschaps- en natuurbeleid, bosbeleid, waterbeheersing, milieu- en klimaatdoelstellingen, plattelandsontwikkeling, fietsnetwerken, onroerend erfgoed, sportbeleving, sociale tewerkstelling en zo verder.

De N-VA-fractie vraagt nadrukkelijk naar de opmaak van een integraal provinciaal recreatieplan. Dit plan kan zowel ruimtelijk als inhoudelijk en budgettair de efficiëntie van de reeds bestaande lijninfrastructuren, domeinen en objecten opwaarderen. Onze huidige provinciale domeinen – de dertien groene hotspots waarover we gisteren informatie op onze tafel gevonden hebben – zijn ruimtelijk gezien puntvormige elementen. Je kan het goed zien op het plan. Het zijn duidelijk ruimtelijk puntvormige elementen, die geïsoleerd liggen, op zichzelf. Door ruimtelijke linten te creëren, met gebruikmaking van de bestaande blauwe en groene infrastructuren (beken, fietsbeddingen, gemeentelijke groene ruimtes en dergelijke) kan men een groen recreatief netwerk uitbouwen, waardoor alle Oost-Vlaamse gemeenten verbonden worden. Is het een droom om elke Oost-Vlaming in zijn onmiddellijke woonomgeving een aansluiting te geven op dit provinciale groene netwerk of recreatieplan? Mevrouw en heren van de deputatie, wat houdt u tegen? Vanuit elke bevoegdheid zou dit recreatieplan kunnen aangereikt worden. Het zou de leefbaarheid van de 1.460.000 Oost-Vlamingen in onze provincie kwalitatief kunnen verbeteren. Vandaar mijn tussenkomst, mevrouw.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer De Vis. Meneer de gedeputeerde, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Hertog

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Het is niet de eerste keer dat collega De Vis hierover tussenkomt. Ik heb de vorige keer gezegd dat hij eigenlijk gelijk heeft. Dat ga ik nu ook doen. Eigenlijk hebt ge gelijk. Je mag die vraag natuurlijk niet los zien van andere discussies die er al zijn, bijvoorbeeld over de vraag welke beheersstructuur we gaan nemen. Eerst moet daar duidelijkheid over komen, voordat ge stappen verder kunt zetten. Maar net zoals ik vorig jaar zei, denk ik dat er echt wel wat voor te zeggen is om de verschillende visies op de verschillende domeinen die nu al binnen onze diensten bestaan in één omvattend recreatieplan te gieten. Want er is wel degelijk al heel wat gebeurd, hè? We hebben ons Provinciaal Ruimtelijk Structuurplan, waar ook allerlei toeristische en recreatieve structuren in zitten. We hebben het beheerplan Toeristisch Oost-Vlaanderen. We leggen fietspaden aan die vaak de domeinen met elkaar verbinden en tragewegennetwerken die ook vaak toekomen op die domeinen. We leggen mountainbikeroutes aan en paardenroutes, die ook vaak die verbinding maken. De tragewegennetwerken leggen we niet alleen aan; we hebben daar ook kaarten van laten maken. Dus er zijn heel wat kapstukken die we vandaag al hebben en die eigenlijk onze visie op recreatie weergeven. Maar die kapstukken zijn nog niet in één alomvattend plan gestoken, met een toekomstvisie. Dus ik denk effectief dat we daar werk van zouden moeten maken.

Maar sta me toe: wij hebben niet zo'n uitgebreid waterhoofd van personeel. Ik bedoel: de meeste van onze personeelsleden zitten op de uitvoerende diensten binnen de recreatiedomeinen. De personeelsleden van de verschillende diensten zijn de afgelopen jaren ook veel bezig geweest met andere zaken. Ik denk bijvoorbeeld aan het inkantelen van twee nieuwe domeinen, maar ik denk ook aan

DEBATTEN

de discussies met Vlaanderen over sport: wat gaat over en wat gaat niet over. Daaraan hebben de mensen hun handen vol gehad. Wij als deputatie trouwens ook vaak. Daardoor is misschien de uitwerking daarvan nog wat blijven liggen.

Voor De Ster en De Brielmeersen is wel degelijk al nagedacht over een ontwikkelingsplan voor de toekomst. Ik weet uit het hoofd dat voor De Ster ook al is nagedacht over de visie op de toekomst van Westakkers, of een verbinding kan gemaakt worden tussen Westakkers en De Ster. Maar dat ligt nu ook een beetje stil, omdat op de Westakkers een asielcentrum gevestigd is. Ge kunt de evoluties daarvan niet loskoppelen van elkaar. Ge kunt niet verder gaan met die denkpiste zolang het asielcentrum daar is. Maar er wordt wel degelijk nagedacht. Er zijn al visies ontwikkeld. We hebben al heel veel eigen projecten op stapel staan vanuit toerisme, ruimte, mobiliteit en sport. We zijn op dit ogenblik ook met het Transitie 2.0-traject bezig, wat daar ongetwijfeld een rol in kan spelen. Collega Vercamer heeft daar al naar verwezen en ook collega Bruggeman, denk ik. Dus mijn antwoord is ook hier: heb nog een beetje geduld. Maar ik denk dat uw invalshoek – dat dat allemaal in één duidelijke visietekst zou moeten gegoten worden – zeker moet meegenomen worden en dat we daar binnen afzienbare tijd werk van moeten maken.

Mevrouw de voorzitter

Goed, meneer de gedeputeerde. Meneer De Vis.

De heer De Vis

Ik begrijp het. Brugge en Gent zijn niet op één dag gebouwd. Wat dat betreft ben ik het met u eens. Er is inderdaad ook al heel wat voorhanden. Maar geloof mij: wanneer ge een dergelijk plan zoudt maken, een globale visie, ook visueel, voor de communicatie naar de bevolking en voor de slagkracht van alle beleidsdomeinen, dan kunt ge daar alleen maar bij winnen. En het doet mij een beetje zeer .... Allez, die recreatiedomeinen hebben in onze provincie een lange geschiedenis, hè, van al meer dan vijftig jaar. En die sociale dimensie die aanwezig was, van sport en recreatie, van ontspanning voor jan en alleman, die horizontale verwevenheid en die kracht..... Allez, hoe mooi zou het niet zijn als we een plan zouden hebben waarin bijna elke gemeente aansluiting heeft op dat recreatief-provinciale netwerk. Dat zou toch machtig zijn, als contragewicht tegen – laten we maar zeggen – de harde sector van wonen, werken, industrie en ondernemen. Ik denk dat we dat goed moeten bewaken. Ga ervoor, meneer de deputé. Het is mooi dat u zegt dat ik gelijk krijg. Mij gaat het daar niet om. Het gaat mij – en ook u en ons allemaal die hier zitten – om de bevolking, om de zaken te realiseren. Ik zal u steunen daarin. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer De Vis. Meneer de gedeputeerde.

De heer gedeputeerde Hertog

Het plannetje met de punten erop is gisteren al rondgedeeld. Laat ons zeggen dat dat het vertrekpunt is om voor volgend jaar naar een serieuzer plan te gaan.

Mevrouw de voorzitter

Goed, meneer de gedeputeerde, ik dank u. Ik was ondertussen al eens aan het kijken naar meneer De Cuyper. Nog niet, meneer de Cuyper? Goed. Ah, mevrouw Haentjens. U heeft het woord.

Mevrouw Haentjens

Ja, ik vind dit plan buitengewoon fantastisch. Maar wat de toeristisch-recreatieve centra betreft zou ik, zelfs als het bij die punten blijft, willen toevoegen dat toch eens moet gedacht worden aan de doortrekkersterreinen waar een mogelijkheid is om te overnachten. We zijn volop bezig met recreatief

verblijf in onze eigen regio, maar men biedt geen enkele faciliteit, of men doet dat heel beperkt – in Leie aan de Schelde enzovoort. Ik zou graag willen dat men bij die punten ook daar direct rekening mee houdt.

Mevrouw de voorzitter

Goed, ik dank u, mevrouw Haentjens. Meneer De Cuyper.

De heer De Cuyper

Mevrouw de voorzitter, als ik eventjes mag aansluiten....

Mevrouw de voorzitter

Zeer zeker.

De heer De Cuyper

Men heeft in West-Vlaanderen een heel goed subsidiereglement daarrond. Dus wanneer private organisaties als bijvoorbeeld campings doortrekkersterreinen inrichten, heeft men daar een serieuze ondersteuning vanuit de provincie. Neem dat een keer mee, want ik denk dat we dat effectief ook in onze provincie Oost-Vlaanderen zouden kunnen gebruiken. Ik heb het reglement nu niet bij de hand, maar ik weet dat het bestaat.

Mevrouw de voorzitter

Goed, dank u, meneer De Cuyper.

De heer De Cuyper

Hiermee heb ik mijn bijdrage geleverd, mevrouw de voorzitter.

Mevrouw de voorzitter

Meneer De Cuyper, u weet dat wij voorstanders zijn van een debat. En wij doen allemaal ons best, naar goed vermogen, zou de eerste gedeputeerde zeggen. Goed, mevrouw Haentjens, komt u maar tussen.

Mevrouw Haentjens

Ik begrijp dat u vooral doelt op de kustregio waar men al dat verkeer wil vermijden. Ik heb het daar met de minister van Mobiliteit al meerdere keren over gehad. Het zijn gemiste kansen voor bezoekers, want de trekkersterreinen die gekoppeld zijn aan de campings hebben een accommodatievoorziening. En wij hoeven dat eigenlijk allemaal niet te hebben. Als je naar Frankrijk gaat, sta je voor een nacht voor 5 euro en je hebt alles bij u; je hoeft niks te hebben. Wij hebben een vlucht naar Nederland en naar Frankrijk en wij miskennen dus een groot deel van onze toeristen hier in onze provincie. Dus die plaatsen zijn ingegeven omdat men de kust wil vrijwaren, maar ze hebben toch wel hun doel gemist.

DEBATTEN

Mevrouw de voorzitter

Goed, mevrouw Haentjens. Dan mag ik overgaan naar mevrouw Dooms. Mevrouw Dooms heeft een vraag om de overname van nieuwe domeinen te onderzoeken. Zij verwijst naar het Kluisbos. Mevrouw Dooms, u heeft het woord.

Mevrouw Dooms

Dank je wel. De Oost-Vlaamse bossen zijn zeldzaam en klein, maar de Groen-fractie is er de vorige zomer toch in geslaagd om een klein beetje te verdwalen in het Kluisbos. Nu, dat resulteerde in een zeer diepe genegenheid voor het bos en een verhoogde interesse voor het hele gebied. Het was waarschijnlijk een variant op het Stockholmsyndroom. Daarom vragen wij om in 2017 toch nog eens moeite te doen om het Kluisbos (met het zwembad) en misschien ook het Muziekbos over te nemen en op te nemen binnen de provinciale domeinen. Het heeft enkel maar voordelen. We hebben in die regio nog geen provinciaal domein. Dus er zou dan heel mooi sprake zijn van gebiedsdekkendheid. En het is een prachtig bos, met een vrij hoge natuurwaarde. In het Muziekbos zijn ook prehistorische graven te vinden. Dus zelfs historisch heeft het iets te zeggen. Er zijn ook uitbreidingsmogelijkheden. Gedeputeerde Dauwe is er nu niet, maar de regio is vrij groen. Het is ook altijd gemakkelijker om een bos uit te breiden dat we al hebben dan gewoon in het wilde weg iets aan te kopen. Het verdient ook bescherming, want er zijn nog steeds mensen die in een bos hun eigen villa neerpoten. Ik denk dat we dat de vorige maand gezien hebben. Bovendien is er een zwembad. Dat is altijd wel wijs. We zijn ook van mening dat Oost-Vlaanderen dit aankan. Er is budgettaire ruimte. Er is een overschot. Dus geef Vlaanderen niet de kans om af te romen en investeer wijs. We zijn er ook van overtuigd dat we de expertise al hebben. We hebben sinds september 2014 kunnen oefenen op De Ster en op De Brielmeersen. Sindsdien kunnen onze diensten omgaan met lijken in de kast, oude infrastructuur, virtuele budgetten en met gewoon een heel gebrek aan financiële data. Ze zijn gewoon goed. Ze hebben het allemaal aangekund; dus kunnen ze het Kluisbos ook wel overnemen. We weten dat het misschien een uitdaging is. Maar we zijn ervan overtuigd dat de provincie Oost-Vlaanderen er zal in slagen om na De Brielmeersen en De Ster van het Kluisbos de nieuwe parel aan de kroon van het Oost-Vlaamse recreatielandschap te maken. Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mevrouw Dooms. Meneer de gedeputeerde. Meneer de gedeputeerde heeft het woord.

De heer gedeputeerde Hertog

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Ik kreeg tranen in mijn ogen toen ik hoorde spreken over de nieuwe parel aan de kroon van het Oost-Vlaamse recreatielandschap. Ik hoop dat de collega het mij vergeeft dat ik die zin zo nu en dan ga gebruiken omdat ik hem zo mooi vind. Maar.... ja, het wordt wat eentonig natuurlijk, want ook collega Dooms moet ik een beetje gelijk geven. Ook wij vonden het Kluisbos indertijd wel een interessante piste. We hebben een onderzoek naar dat domein op een bepaald moment ook weerhouden. In 2013 was dat. Toen zag de deputatie het als een optie om zowel het Kluisbos als De Ster en De Brielmeersen te onderzoeken met het oog op een potentiële overname. Het dossier Kluisbos werd echter al snel on hold geplaatst. Dat gebeurde om verschillende redenen.

In de eerste plaats maakte de gemeente er zelf een complex dossier van. Ik denk dat de gemeente vooral op zoek was naar extra inkomsten zonder zelf te veel inspanningen te moeten doen. Die extra inkomsten had ze ook echt wel nodig, vanwege de sluiting van de centrale van Ruien. Ze probeerde het bos te verkopen aan het ANB en het verblijfscentrum te gelde te maken, maar de sporthal na de overdracht wel te blijven gebruiken. Daardoor konden wij moeilijk nieuwe bestemmingen geven aan die hal. Zoals gezegd is die zoektocht van de gemeente Kluisbergen naar middelen begrijpelijk, maar daardoor verloor het recreatiedomein natuurlijk wel veel van zijn aantrekkingskracht voor ons. Dat geldt temeer omdat ons uitgangspunt altijd geweest is dat wij geen domeinen kopen. We willen ze wel overnemen, maar we gaan ze niet kopen. Want eigenlijk is de bijdrage die wij leveren het exploitatieverlies dat elk jaar door die domeinen wordt geleden.

In de tweede plaats bleef er toch ook een wat onduidelijk financieel plaatje rusten op dit dossier. Dat werd door onze financiële diensten bevestigd. Eind 2014 heeft de gemeente Kluisbergen nogmaals gevraagd of we zouden willen overwegen het domein toch nog over te nemen. Toen hebben we daar zeer

voorzichtig op gereageerd. De discussie over de afslanking van de provincies was toen namelijk in volle gang. En wij wisten helemaal nog niet welke taken we zouden houden. Op het vlak van sport en domeinen was op dat ogenblik nog niet helemaal duidelijk welke taken we konden blijven doen en welke middelen we daarvoor zouden kunnen overhouden. Dus hebben we toen afgewacht wat het Vlaams regeerakkoord ging zeggen. Vandaar dat het dossier telkens wat op de lange baan werd geschoven. Intussen heeft de gemeenteraad van Kluisbergen in maart 2016 beslist het domein openbaar te verkopen. Dat is te zeggen: het recreatieoord en villa Vogelsanck werden te koop aangeboden. De sporthal en het bos maakten er ook deze keer geen deel van uit. Een deel van het domein werd dus toch weer opgesplitst, waardoor het dus weer minder aantrekkelijk werd. Het gemeentebestuur hoopte blijkbaar 2 miljoen euro uit de verkoop te halen, zoals ik uit bepaalde bronnen vernam.

Om de continuïteit van de exploitatie te waarborgen en om het domein aantrekkelijker te maken voor de toekomstplannen van eventuele overnemers, vroeg de gemeente Kluisbergen een hernieuwing aan van de milieuvergunning van het recreatieoord. Bij de behandeling van die aanvraag is nu gebleken dat het recreatieoord eigenlijk in een bosgebied ligt. Dat vormt dus een belangrijke hinderpaal voor de hervergunning van de exploitatie. Ik heb begrepen dat de gemeente toen contact gezocht heeft met het kabinet van de bevoegde minister Schauvliege. In dat contact heeft men alle problematieken die aan deze site verbonden zijn eens op een rijtje gezet. Daarbij gaat het dus om de zonevreemdheid op en rond de top van de Kluisberg. Die problematieken kwamen allemaal in dat contact aan bod. Er werd nagedacht over de vraag hoe men die problemen in de toekomst zou kunnen oplossen. Dat nadenken werd waarschijnlijk wat in een stroomversnelling geplaatst dankzij een Vlaams parlamentslid van – als ik het goed heb – de partij Groen. Dat parlamentslid liet op een bepaald moment in de kranten zetten dat minister Schauvliege niets doet. Als de minister niet oplette, zou volgens het krantenbericht die vermaledijde deputatie heel het Kluisbos om zeep helpen en daardoor waarschijnlijk ook de klimaatopwarming doen toenemen en de poolkappen doen smelten.

Tegen zoveel tegenstand kon de minister natuurlijk niet op. Zij heeft toen beslist om daar een complex dossier van te maken. Dat is een oplossing die de decreetgever enkele jaren geleden heeft voorzien voor projecten met een groot maatschappelijk en strategisch belang. Dat complexe dossier zou definitief vorm moeten krijgen in januari 2017. Met andere woorden: achteraf hebben we geluk gehad dat we dat Kluisbos niet hebben overgenomen. Het complexe dossier zou dus opgestart worden in januari. Onze diensten zullen daar waarschijnlijk bij betrokken worden. Dat geldt zeker voor de dienst Ruimte, maar ook voor de dienst Recreatiedomeinen en wellicht eveneens voor de diensten van de gouverneur. De realisatietermijn van dit complexe project wordt momenteel geschat op drie jaar. Dus waarschijnlijk zal het afgerond zijn in 2019 of 2020. Op dat moment kunnen de herverdeling en de nieuwe bestemmingen en dergelijke aan dit gebied gegeven worden. En ik denk dat op dat ogenblik definitief zal moeten gekeken worden wat met het recreatiedomein, het natuurdomein en de verkavelingen die daar nog bestaan gaat moeten gebeuren. Misschien kunnen we dat dossier dan terug hernemen hier in de provincieraad. Maar zolang het complexe dossier nog niet is afgerond, kunnen we daar volgens mij weinig mee. Samenvattend: ook wij vinden het Kluisbos een zeer mooi domein, een zeer mooie streek, maar ik denk dat het wijs is om er een tijdje mee te wachten, totdat het complexe dossier van de Vlaamse regering is afgerond.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer de gedeputeerde. Goed, mevrouw Dooms, het is niet voor niets dat men soms zegt dat geduld een gave is.

Dan geef ik nu het woord aan burgemeester mevrouw Hutsebaut, over De Ster en De Brielmeersen. Mevrouw Hutsebaut, u heeft het woord.

Mevrouw Hutsebaut

Dank u, voorzitter. Gouverneur, griffier, collega's, de provincie nam in het verleden twee mooie domeinen over: De Ster in Sint-Niklaas en De Brielmeersen in Deinze. De stad Deinze en de stad Sint-Niklaas waren heel tevreden met de overname. De opzet was heel duidelijk: geen bijkomend personeel en geen bijkomende materialen. Toch: de logistieke steun vanuit de steden is er niet. De provincie zal hier terug een tandje moeten bijsteken. Mijn vraag is nu: wat gaat de provincie hier nog voor ondernemen en waartoe is de provincie nog bereid? Dank u.

DEBATTEN

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mevrouw Hutsebaut. De heer gedeputeerde, meneer Hertog, heeft het woord.

De heer gedeputeerde Hertog

Het klopt inderdaad wat de collega zegt. De Ster en De Brielmeersen kregen uit het verleden wel eens wat ondersteuning vanuit de stedelijke of gemeentelijke diensten. Bij de overname van die domeinen is gebleken dat die steun wegviel. Dat hadden we ook wel verwacht, maar het duurt altijd een tijdje voor de impact helemaal duidelijk wordt. De domeinen konden dus voortaan op minder ondersteuning rekenen. Dat wordt in eerste instantie opgevangen binnen onze directie Recreatiedomeinen zelf. Onze medewerkers zijn nogal onderlegd op het vlak van administratie, boekhouding, WMD-regelgeving en dergelijke. De medewerkers van andere domeinen springen dan dus bij in de nieuwe domeinen. Verder is er natuurlijk een frequent directieoverleg, waardoor ook informatie-uitwisseling op directieniveau kan plaatsvinden. En net als in de andere domeinen kunnen de nieuwkomers, daar waar zij vroeger een beroep deden op – bijvoorbeeld – de technische dienst of de dienst Communicatie van de gemeente, vandaag een beroep doen op de ondersteuning van onze eigen ondersteunende diensten. Onze dienst Patrimonium beschikt overigens ook over een aantal raamcontracten en dergelijke meer waarvan zij gebruik kunnen maken. Dus het is niet zo dat zij plots in de kou bleven staan, maar de gewone ondersteuning die zij vroeger vanuit hun eigen stad of gemeente kregen, was wel een stukje verminderd. Daarom hebben wij ook gezorgd voor wat extra inzet op het terrein zelf. Voor De Ster betekent dat dat een administratief medewerker van onze sportdienst verschoven werd naar het domein. Verder werd in het Budget 2017 een extra technisch medewerker en een domeinwachter voorzien. Ook voor De Brielmeersen werd in de formatievoorstellen een extra domeinwachter opgenomen. Die budgetten zijn dus voorzien. Volgend jaar zouden de aanwervingen moeten gebeuren. Met de ondersteuning van wat onze eigen ondersteunende diensten kunnen leveren, met de knowhow die reeds in onze andere provinciale domeinen aanwezig is en met die aanwervingen, moeten ze volgens mij wel hun mannetje en vrouwtje kunnen staan.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer de gedeputeerde. Goed, mevrouw Hutsebaut?

Dan ga ik over naar de vraag van mevrouw Freija Dhondt: 'Investerings Brielmeersen, cafetaria energiezuinig, natuur- en milieueducatie?' Mevrouw Dhondt, u heeft het woord.

Mevrouw Dhondt

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. We hebben het hier al een aantal keren gehad over de twee overgenomen provinciale domeinen, De Ster en De Brielmeersen. Het zal jullie wellicht niet verbazen dat De Brielmeersen mij het nauwst aan het hart ligt en dat mijn vragen daarover gaan. Het klopt inderdaad dat De Brielmeersen nu bijna twee jaar in handen is van de provincie. Ik heb de indruk dat die overname door de provincie ook stilaan merkbaar wordt of stilaan geweten is bij de inwoners van de stad Deinze. Dat zal allicht ook zo zijn in Sint-Niklaas. Ook wij kijken uit naar de opmaak van visies naar de toekomst toe, gelinkt aan het masterplan dat voor de hele site daar zal opgemaakt worden. Over dat masterplan heb ik bij monde van mijn collega Dursun Alici al eerder tijdens deze besprekingen een vraag gesteld. Nu, het is alleszins zo dat in De Brielmeersen in 2017 een cafetaria zal gebouwd worden. De cafetaria daar brandde een aantal jaren geleden af. Er werd toen een noodcafetaria geïnstalleerd, maar volgend jaar zal de cafetaria eindelijk weer opgebouwd worden. Dat zal absoluut een belangrijke investering zijn en een belangrijke meerwaarde hebben voor de bezoekers van het domein. Nu, ik vraag mij af wat de bezoekers van de nieuwe cafetaria mogen verwachten en ook op welke manier ze zal opgebouwd worden. Trekken we bij de opbouw van dit gebouw de lijn door van een klimaatvriendelijke provincie? Houden we daar rekening mee? Wordt er gekozen voor energiezuinigheid? Enzovoort. Ik heb er zelf een beetje een missie van gemaakt, nu ik mama ben geworden, om de provinciale domeinen allemaal te gaan bezoeken. Het is me nog niet helemaal gelukt, maar ik ben ermee bezig. En dan valt het me op dat die domeinen sterk gekenmerkt zijn door het feit dat ze een belangrijke educatieve waarde hebben. Die traditie kent De Brielmeersen eigenlijk een pak minder. Vandaar mijn vraag: zijn er op korte of lange

termijn concrete initiatieven voorzien om ook in de Brielmeersen meer in te gaan zetten op natuur- en milieueducatie? Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mevrouw Dhondt. Ik geef het woord aan de heer gedeputeerde. Meneer Hertog, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Hertog

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Het lijkt mij evident dat een jonge moeder alle provinciale domeinen probeert te bezoeken, te beginnen met het domein dat het meest in haar nabijheid ligt: De Brielmeersen. Er wordt inderdaad een nieuwe cafetaria voorzien. Het budget dat daarvoor is uitgetrokken, bedraagt ongeveer 1 miljoen euro. Een groot deel daarvan wordt gefinancierd met de verzekeringsmiddelen die wij gekregen hebben ten gevolge van de brand die er geweest is. Het wordt niet volledig gefinancierd met die middelen, maar wel voor ruim de helft, denk ik. Er zijn nog geen uitgewerkte bouwplannen voor die nieuwe cafetaria, maar er circuleren al wel heel wat ideeën daarover binnen onze diensten. En het is de bedoeling dat de nieuwe cafetaria echt in het hart van het park zal komen en een beetje het uithangbord van de site zal worden. Er moet een grote flexibiliteit in zitten, zowel op het vlak van organisatie als op het vlak van toekomstgericht bouwen.

Wat wordt er zoal voorzien? Een mooie cafetaria, die ook afsluitbaar is in verschillende zones, zodanig dat ze voor verschillende activiteiten kan gebruikt worden. Naast eigen activiteiten valt bijvoorbeeld ook te denken aan communiefeesten, lentefeesten, verjaardagsfeesten, noem maar op. Er wordt uiteraard een keuken voorzien, waarin kleine maaltijden kunnen worden bereid en die dus ook de volledige HACCP-reglementering doorstaat. Verder komt er een sanitair blok voor de bezoekers, dat ook rechtstreeks van buitenaf bereikbaar is, zodanig dat de speeltuinen daar perfect op aansluiten. Ook wordt erover nagedacht om de kinderspeeltuin, die serieus versleten is, te vernieuwen. Die kinderspeeltuin zal aansluiten op het terras van de cafetaria. Dat geldt zeker voor de kleuterspeeltuin voor kleine kindertjes. Op die manier kunnen ouders op hun gemak een drankje drinken terwijl hun kinderen aan het spelen zijn. De diensten hebben mij gezegd dat het terras aangenaam naar het zuiden wordt gericht, zodat het er aangenaam toeven is. Het komt ook vlak bij de nieuwe boomgaard te liggen. De site zal niet aangesloten worden op de openbare riolering, maar de zuivering van het afvalwater wordt gerealiseerd via een rietveld. Het is ook de wens om het gemotoriseerde verkeer maximaal buiten het domein te houden. Nu moet altijd af en aan gereden worden voor leveringen, maar ook dat zal vermeden worden met de nieuwbouw die er komt.

Uiteraard zullen we specifieke maatregelen nemen voor duurzaamheid en energiegebruik. Het zal waarschijnlijk geen passief gebouw worden, maar wel een lowimpactgebouw, zoals ze dat noemen. Dat zal niet alleen naar energie zijn, maar ook naar materiaalbewust bouwen. Het is een uniek groen kader, vlak bij de kern van Deinze en we willen dat unieke groene karakter dan ook vertalen in de nieuwbouw die daar wordt neergezet. Dat is een beetje een toelichting op de eerste plannen die er zijn rond de cafetaria. Dan de natuureducatie in De Brielmeersen. Inderdaad zetten we op onze andere domeinen veel in op natuureducatie. Maar het is mij opgevallen dat ook op De Brielmeersen toch al heel wat gebeurde. Misschien was dat door heel veel mensen nog niet gekend. Dit jaar bijvoorbeeld zijn er al zestien gidsbeurten geweest voor lagere scholen. Er zijn dus verschillende scholen die eropaf komen. Ook is er maandelijks een natuurwandeling onder leiding van een natuurgids. Er is een nauwe samenwerking met het Natuurpunt. Dat Natuurpunt maakt ook gebruik van het domein. Het gebruikt de loods die wij daar hebben voor onder meer de opleiding van de natuurgidsen. Verder is er de Nacht van de Vleermuis, met vierhonderd deelnemers dit jaar. Er is maandelijks een bijeenkomst van amateurastronomen, die een kijkavond organiseren voor het brede publiek. Er is ook een educatieve moestuin en er is een hoogstamboomgaard met oude fruitrassen. De lokale imkerbond is er actief, met eigen .... hoe noemt men dat: niet kasten, maar..... volken, bijenvolken. Dat was het woord dat ik zocht. Men spreekt blijkbaar over volken in die sector. Op die manier heeft men dus eigen honing. Wij produceren op De Brielmeersen eigen honing. En ook daarvoor worden natuureducatieve activiteiten met schoolkinderen georganiseerd. Er heeft trouwens onlangs ook een boomplantactie plaatsgevonden. We hadden oude populieren verwijderd en die allemaal vervangen door nieuwe, jonge boompjes, streekeigen bomen. Die zijn allemaal aangeplant door schoolkinderen van rond de 10 à 12 jaar van scholen uit de buurt. Sommigen beschuldigden ons van kinderarbeid.

DEBATTEN

Er gebeurt dus al heel wat aan educatieve activiteiten op De Brielmeersen. Maar het is inderdaad nog minder bekend en minder georganiseerd uitgebouwd dan op onze andere domeinen. Ook hier proberen we, zoals collega Diependaele al zei, de eenvormigheid zoveel mogelijk na te streven. De domeinen leren van elkaar. Het zal op De Brielmeersen de komende jaren steeds meer op dezelfde manier gebeuren als in onze andere domeinen.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer de gedeputeerde. Ik dank meneer de gedeputeerde voor de antwoorden op de tussenkomsten.

Dan ben ik gekomen bij sport. En dan heb ik de vraag van mevrouw Van Duyse: 'Sport en natuur hand in hand – ruitersporen: toekomstplannen, evaluatie, koppeling routes in het Waasland.' Mevrouw Van Duyse, u heeft het woord.

Mevrouw Van Duyse

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Gouverneur, collega's, naar jaarlijkse gewoonte stel ik tijdens de budgetbesprekingen een vraagje over de ruitersporen. En wat positief is: elk jaar gaan we er een stapje op vooruit. Het project 'Oost-Vlaanderen in galop' werd opgestart, met als doelstelling nieuwe ruiterroutes te ontwikkelen en bestaande ruitersporen te verbeteren. Verschillende gemeenten speelden hierop al in. Regelmatig worden we op de hoogte gebracht van de opening van nieuwe routes in onze provincie. Daarom het vraagje: zijn er voor 2017 nog meer ruiterroutes voorzien?

De provinciale diensten hebben in deze materie nu meer en meer ervaring. De provincies kregen van de Vlaamse regering de opdracht om de relatie tussen natuur, sport, recreatie en ruimtelijke ordening te coördineren. Sport en natuur moeten dus hand in hand gaan. Nu er een paar jaar hierrond gewerkt is, wil ik graag weten wat de algemene evaluatie is met betrekking tot het project van het aanleggen van de ruiterroutes. Worden er nog bepaalde problemen of moeilijkheden gedetecteerd? Indien ja, welke zijn deze? En is het nodig om deze eventueel op Vlaams niveau aan te kaarten? Ik denk bijvoorbeeld aan het samengaan van ruiterroutes in bosgebieden, wat toch altijd nog wat problemen oplevert.

Tot slot: vorig jaar heb ik de suggestie gedaan om in het Waasland bestaande en nieuw aan te leggen ruiterroutes aan elkaar te koppelen en zo door te gaan tot in het domein Puyenbroeck. Mijn vraag: is daar in dit project al enige beweging in gekomen? Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mevrouw Van Duyse. Ik zie dat de vraag van mevrouw De Merlier hierbij aansluit. Die vraag is: 'Loopomlopen en ruitersporen – zin nog te investeren?' Ik mag het woord geven aan mevrouw De Merlier. Dan zal nadien mevrouw de gedeputeerde antwoorden op beide vragen. Mevrouw De Merlier, u heeft het woord.

Mevrouw De Merlier

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Meneer de gouverneur, beste collega's, de provincies kregen in 2012 van de Vlaamse regering de opdracht om de relatie tussen natuur, sport, recreatie en ruimtelijke ordening te coördineren. In het verleden ontwikkelden provinciale sportteams in dit kader al heel wat mountainbikenetwerken en loopomlopen. In de voorbije periode kregen we echt heel wat uitnodigingen voor openstellingen van loopomlopen en mountainbike- en ruitersporen. Hieruit blijkt dat we niet stilzitten. Ten eerste: sinds 2014 ligt de focus heel sterk op ruiters en mannen. Dat heb ik althans gemerkt tijdens de vorige budgetbesprekingen. Met als doelstelling nieuwe ruiterroutes te ontwikkelen en bestaande ruitersporen te verbeteren, werd het project 'Oost-Vlaanderen in galop' opgestart. Ook de paardensector verleent hieraan zijn medewerking. We zijn dus goed in wat we doen. Maar Vlaanderen roept ons dus terug als het gaat om de ondersteuning van een en ander.

Wat betreft de loopomlopen: steeds meer Oost-Vlamingen willen zelf kiezen waar, wanneer en met wie ze sporten. We hebben hierop ingespeeld, zodanig dat we de gemeenten ondersteunen met de aanleg van uniform bewegwijzerde loopomlopen in een natuurvriendelijke omgeving. We hebben hier heel wat in

geïnvesteed. Als de Vlaamse regering nu zegt dat sport een bevoegdheid is die overgaat naar Vlaanderen, heeft het dan eigenlijk nog zin om daar verder in te investeren? Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mevrouw De Merlier. Dan geef ik het woord aan mevrouw Bruggeman. Mevrouw Bruggeman, u heeft het woord.

Mevrouw de gedeputeerde Bruggeman

Dank u wel, *mevrouw* de voorzitter. Ik ga er extra op letten, sinds mijn verspreking van gisteren. Meneer de gouverneur, griffier, collega's. Ja, het is een jaarlijkse gewoonte, hè mevrouw, dat u tussenkomt over de ruiterspaden. Ik ben blij dat u ook zelf vaststelt dat we op dat vlak stapje voor stapje, maar dan toch zeer zeker vooruitgaan. Wat zit er nog allemaal in de pijn? Nu, er zijn al drie ruiters- en menroutes gerealiseerd, eerst in Sint-Lievens-Houtem en Destelbergen en vorige week zaterdag hebben we in Sint-Laureins nog de grensroute geopend.

Wat zit er nog in de ontwikkelingsfase? Dat is een route in Merelbeke (die komt eraan). Verder routes in Moerbeke en Wachtebeke (daar ga ik zo dadelijk nog even op terugkomen, omdat u daar een aparte vraag over hebt gesteld). Vervolgens routes in Buggenhout en Zomergem (die route komt er ook nog aan). In de opstartfase zitten routes in Aalst, Kruibeke en Maarkedal. Beveren heeft recent een intentieverklaring verzonden. En deze week is er ook nog een vraag gekomen uit Ninove. Dus u merkt het: er zijn tal van gemeenten die wensen in te spelen op het project dat we daar hebben vooropgesteld. Of we al deze trajecten nog kunnen realiseren, of dat we sommige voor een deel of misschien zelfs niet meer kunnen realiseren, is een beetje afhankelijk van de vraag hoe ieder dossier gaat verlopen. Soms zit het vast op bepaalde problemen. Dat is ook waar u net naar vroeg. Het kan bijvoorbeeld vastzitten op de vraag of er voetwegen of dergelijke meer moeten verlegd worden voor zo'n traject.

Nu, we hebben zelf ook al min of meer een evaluatie uitgevoerd. Wat we als feedback krijgen vanuit de gemeenten, is dat men heel tevreden is over de aanpak die we hebben gekozen. Ik zei al dat het stapje voor stapje verlopen is. We hebben eerst een kader gecreëerd, samen met de verschillende actoren uit het werkveld. Vandaar dat we die brochure hebben opgesteld 'Oost-Vlaanderen in galop'. Dat maakt ook dat we veel gericht kunnen werken en veel gericht kunnen nagaan welke vraag daarbij in aanmerking komt en welke niet. Maar we kunnen in ieder geval vaststellen dat er zeer veel behoefte is aan een ontwikkeling van kwalitatieve, permanente en bewegwijzerde ruiters- en menroutes.

Nu, wat zijn de voornaamste moeilijkheden waarmee we te kampen krijgen? Wel, we hebben in ons kader vooropgesteld dat het grootste deel van de trajecten via onverharde paden moet lopen. Dan kun je echt spreken van kwalitatieve paden. En we hebben vastgesteld dat de beschikbaarheid van onverharde paden met een openbaar karakter daarbij toch wel een probleem vormt. We kunnen immers ook niet zomaar over privégrond gaan. Ja, heel vaak zijn er trage wegen of buurtwegen die door omstandigheden tijdelijk of mogelijk zelfs permanent niet meer toegankelijk zijn. Dan moeten daar plaatselijk oplossingen voor gezocht worden, met andere gebruikers daar in de buurt en met de gemeente. Dat vraagt toch wel heel wat tijd. Er is nog een ander probleem waar we toch ook wel mee geconfronteerd worden. We hebben een commissie die allang bestaat en die goed werk doet, ook voor onze mountainbikeroutes. Kort samengevat is dat de commissie Natuur en Sport. Alle trajecten die in Oost-Vlaanderen passeren – ook eenmalige toertochten – moeten in die commissie goedgekeurd worden. Er zitten echter ook andere administraties in die commissie. Denk maar aan het Agentschap Natuur en Bos, Waterwegen en Zeekanaal, het Natuurpunt en de VLM. Die zitten daar ook in. Wat we nu vaststellen, is dat er toch wel een beetje een moeilijkheid zit in de negatieve adviezen die daar worden gegeven. Toch is het gelukkig dat die commissie er is, zou ik zeggen. Want dan kunnen we echt in overleg gaan met de verantwoordelijken van die diensten. Dan gaan we niet zeggen dat het niet kan, maar kunnen we samen gaan zoeken naar een oplossing. Misschien kan het op die ene plaats niet, maar op een andere plaats wel. We kunnen dus met al die betrokken actoren tegelijkertijd in overleg gaan. Daarom is het goed dat we die commissie hebben. Ik hoop dat de Vlaamse regering die werkwijze gaat blijven hanteren als Vlaanderen dit gaat overnemen. Anders zou het allemaal wel eens naast elkaar kunnen blijven verlopen en dan zal men nog minder stappen vooruit kunnen zetten. Het zal dan misschien één stap vooruit en drie stappen achteruit worden.

Op uw vraag om de ruiterroutes in het Waasland aan elkaar te koppelen en deze te laten doorgaan tot in het domein, kan ik antwoorden dat op dat vlak heel wat in beweging is gekomen. De route Moerbeke-Wachtebeke is momenteel in ontwikkeling en men voorziet ter hoogte van de Zandberg in Moerbeke-

DEBATTEN

Waas een aansluiting met de ruiterroute Waasland-Noord, die loopt over Stekene en Sint-Gillis-Waas. We gaan in die route ook een traject van ongeveer 7,3 km in het provinciale domein Puyenbroeck voorzien. De collega en ikzelf hebben er heel sterk op gehamerd dat ook in ons domein met het paard moet kunnen gereden worden en met de koets. We hebben dus tegen onze diensten gezegd dat we zeer graag een link wilden hebben van de ruiterroutes met ons domein. Ik denk dat ons domein er alleen maar aantrekkelijker van kan worden als het geïntegreerd is. Dat sluit dan meteen aan bij hetgeen collega De Vis daarstraks ook heeft gesuggereerd: dat men bij alle paden die er zijn de domeinen moet betrekken. Ik kan u er dus al een voorbeeld van geven dat men bezig is dat te realiseren.

Dan heb ik ook nog de vraag van collega De Merlier, die daarbij aansluit. Die vraag gaat zowel over de loopomlopen als over de ruiterspaden. Ook wat dat betreft staat het komende jaar nog heel wat op de planning. In Zulte is men bezig met de ontwikkeling van een mountainbikeroute. In Lochristi wordt een loopomloop geopend. En ook de gemeente Beveren heeft te kennen gegeven dat zij de intentie heeft om een loopomloop te organiseren. U vraagt of we deze dingen nog wel moeten blijven doen, ook in 2017. Daar zou ik eigenlijk alleen maar twee keer met 'ja' op willen antwoorden. Ja, we hebben een beleid uitgetekend en we moeten dat beleid ten volle en dus tot het laatst toe kunnen uitvoeren. Ik zou namelijk niet willen hebben dat men mij ervan kan beschuldigen dat ik bepaalde taken zou verwaarlozen. En ja, er is nog een tweede reden waarom we zeer zeker tot het einde toe met deze taak bezig moeten zijn. Ik kan aangeven .....

Mevrouw de voorzitter

Gaat u maar door, mevrouw Bruggeman. De lampen geven hier nog genoeg licht, zie ik.

Mevrouw de gedeputeerde Bruggeman

Ik was even de kluts kwijt omdat het licht wat uitging.

Binnen Sport Vlaanderen zijn de laatste tijd werkgroepen opgestart. Daar zit een werkgroep bij voor sport, natuur en ruimtelijke ordening. De bedoeling van die werkgroepen is om te bekijken wat de provincies allemaal doen en wat de good practices daarbij zijn. En ik kan u toch wel met enige fierheid vertellen dat men binnen de Vlaamse werkgroep voor sport, natuur en ruimtelijke ordening iets heeft gezegd waarvoor onze mensen een pluim op hun hoed verdienen. Men heeft gezegd: als wij binnen Vlaanderen de ruiterroutes gaan verderzetten, gaan wij het kader dat in de provincie Oost-Vlaanderen is uitgetekend als voorbeeld nemen. Ik wou toch even van de gelegenheid gebruikmaken om het goede werk dat onze diensten hebben aangeleverd hier in de verf te zetten en hun die pluim op de hoed mee te geven. Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Geen enkel probleem, mevrouw Bruggeman. Goed, dan dank ik de gedeputeerde mevrouw Bruggeman voor de uiteenzettingen.

Dan ben ik gekomen bij het onderdeel 'Cultuur, kunsten, cultuurpatrimonium en erfgoed'. Ik geef het woord aan mevrouw Martine Verhoeve over 'Internationaal Filmfestival – toelage'. Mevrouw Verhoeve, u heeft het woord.

Mevrouw Verhoeve

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Leden van de deputatie, collega's, de samenwerking tussen de provincie Oost-Vlaanderen en het Film Fest Gent is jarenlang zeer nauw geweest. Mede door dit partnership kon het Film Fest Gent uitgroeien tot een nationaal en internationaal vermaarde place to be, met tal van prominenten met wereldfaam. Uit de publieksenquête van 2015 – die van 2016 is nog in afhandeling – blijkt dat het filmfestival ook nationaal een grote trekker blijft voor een ruim publiek. En dan gaat het niet alleen om een Gents publiek. Tal van mensen uit andere steden en gemeenten blijven de weg vinden naar het Film Fest Gent en de WSA (de World Soundtrack Awards). Ik ben er alvast van overtuigd dat de kwaliteit van het festival wel degelijk aan de basis ligt van het succes. Vandaar, meneer de gedeputeerde, dat het behoud van de steun voor Film Fest Gent onontbeerlijk is. Deze organisatie kan

alleen maar bestaan dankzij de steun van partners: privépartners en overheid. En als lid van de raad van bestuur van dit festival weet u dat men een ongelooflijke inspanning doet om meer en meer op privépartners een beroep te doen en minder op overheidssteun. Jammer genoeg kan deze inspanning, mede gelet op de huidige conjuncturele situatie, niet van de ene dag op de andere het gewenste resultaat hebben. Oost-Vlaanderen is altijd een trouwe en bijzonder waardevolle partner geweest. Laten we dit ook in 2017 zijn. Volgend jaar is het laatste jaar dat we het Film Fest Gent nog daadwerkelijk kunnen steunen. In dit overgangsjaar is de ondersteuning cruciaal. Meer nog: in het kader van de vernieuwde WSA zal een extra impuls moeten gegeven worden. Wie de WSA ooit heeft bijgewoond, zal weten dat de uitstraling van dat event niet alleen de stadsgrenzen, maar ook de landsgrenzen overschrijdt. Het festival staat hier op een kantelpunt om meer dan ooit naar een breed publiek te kunnen doorbreken. In het kader van professionalisering heeft het Film Fest Gent extra werk gemaakt van analyses en van specifieke softwarepakketten en ondersteuning. De eerste stappen zijn daarvoor gezet. Maar op dit moment komt ook alles samen. Met andere woorden: wij moeten op dit moment extra investeren om naar de toekomst toe nog beter en professioneler te kunnen werken. Meneer de gedeputeerde, ik wil dan ook mijn vraag tot behoud van de subsidie van 60.000 euro voor het Film Fest Gent opnieuw tot u richten. Ik deed dat ook al in de commissie. En ik hoop dat u aan die vraag een gunstig gevolg zult willen verlenen. Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, mevrouw Verhoeve. Dan geef ik het woord aan de heer gedeputeerde, meneer Dauwe. Ah, oh, oh, oh, meneer Rik Franck. U wenst tussen te komen. Excuseer, meneer de gedeputeerde. Meneer Franck, u heeft het woord. Voortaan graag een beetje vroeger, als ge tussenkomt, zodat ik het zie, hè. Goed.

De heer Franck

Goed, ik wil mij hier volmondig aansluiten bij de vorige spreker. Als het gaat om de culturele ambassadeurs die wij jaar na jaar ondersteund hebben – langzamerhand is dat een beetje verminderd – komen wij bij Film Fest Gent het meest in the picture, denk ik. Bij iedere film die geprojecteerd wordt, komen wij er in grote letters op. Ik denk dat dat enerzijds een heel belangrijk uithangbord is voor ons. Anderzijds denk ik ook dat Film Fest Gent onze ondersteuning waardeert. Wij worden gewaar dat wij ook als provincieraadsleden vrij goed bediend worden. Ik vind dat daaruit ook wel blijkt dat zij onze steun zeker waarderen. Ik pleit ervoor dat men – binnen wat men kan of nog zal kunnen – de subsidiëring minstens op peil zal houden. En als er iets kan bij komen: à la bonheur.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer Franck. Nu meneer de gedeputeerde, meneer Dauwe. U heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Dank u wel, mevrouw de voorzitter van deze raad. Meneer de griffier, achtbare collega's, allemaal en in het bijzonder mevrouw Verhoeve en de heer Franck. U blijkt zeer goede advocaten te zijn voor het filmfestival. Ik denk ook dat ge uw pleit gaat winnen. Maar ik wil zeggen, mevrouw de voorzitter, dat in 2013 de werkingssubsidies voor het Internationale Filmfestival Gent 225.000 euro bedroegen. Dat mag ik toch even stellen. Echter, door de interne staatshervormingen van de toenmalige Vlaamse regering werd vanaf 2014 al 80% van die subsidie overgeheveld naar Vlaanderen. De provincie betaalde sindsdien aan deze vier Centers of Excellence 20% van het oorspronkelijke bedrag, zijnde 45.000 euro. De overige 80% werd dus rechtstreeks door Vlaanderen aan deze instellingen uitbetaald, zij het op ons conto. Naast de werkingssubsidie van 2014 voor de organisatie van de World Soundtrack Awards Ceremony – 45.000 euro – werd in datzelfde jaar bij budgetwijziging een bijkomende nominatim subsidie van 10.000 euro uitbetaald. Voor de werkingssubsidie van 2015 werden beide bedragen samengevoegd: het bedrag van 45.000 euro en het bedrag van 10.000 euro. De werkingssubsidie voor 2016 voor het Internationale Filmfestival bedroeg dus in feite 55.000 euro. Die subsidie werd echter bij budgetwijziging eenmalig verhoogd met 5000 euro. Die 5000 euro was een bijdrage voor de optimalisatie van de financiële en de organisatorische structuur van het filmfestival. Zoals mevrouw Verhoeve uiteengezet heeft, kreeg men

DEBATTEN

toen dus 60.000 euro. Ik wil in mijn eerste conclusie stellen dat dit jaar de basiswerkingssubsidie, inclusief de subsidie voor de World Soundtrack Awards, met 55.000 euro ongewijzigd bleef ten opzichte van 2014 en 2015. Maar ik wil tevens de vraag honoreren van mevrouw Verhoeve, die door u ondersteund werd. Er is in 2017 sprake van een specifieke omstandigheid, namelijk de start van de nieuwe WSA en de aankoop van softwarepakketten. Daarom zal voor dit belangrijke Oost-Vlaamse centrum van filmerfgoed dat in onze provincie gevestigd is een bijkomende steun kunnen voorgesteld worden. Ik zal dat ook met de commissie bespreken en ik zal het ten volle steunen.

Mevrouw de voorzitter

Goed, meneer de gedeputeerde. Mevrouw Verhoeve.

Mevrouw Verhoeve

Waarvoor dank.

Mevrouw de voorzitter

Zeer goed. Dan geef ik het woord aan de heer burgemeester Verzele. U heeft het woord over de 'Programmatie 2017 Caermersklooster'. U heeft het woord.

De heer Verzele

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. Mag ik met het oog op de efficiëntie de drie punten samenvoegen?

Mevrouw de voorzitter

Ik ging het u al vragen. Als de heer gedeputeerde Dauwe het goedkeurt, gaan we dat doen. Ik zie hem knikken. Wij gaan alle drie vragen samennemen. De vraag over het PAM Velzeke en het PAM Ename en de vraag over de uitleendienst komen er dus bij. Meneer Verzele, u heeft het woord.

De heer Verzele

Dank u wel, mevrouw. Beste mevrouw de provincieraadsvoorzitter, beste mevrouw en heren van de deputatie, meneer de griffier en collega's van de provincieraad, uiteraard ook de dames en de heren. In het Decreet afslanking provincies ligt definitief vast welke persoonsgebonden taken, bevoegdheden en instellingen vanaf 1 januari 2018 niet langer door de provincie zullen worden uitgeoefend en welke overheid ze zal overnemen. Dat is geen nieuwe zin. We hebben het de afgelopen weken al een paar keer gehoord. Wat de provincie Oost-Vlaanderen betreft, blijft de overname voorlopig beperkt tot een aantal zaken. Ik denk aan het streekgerichte bibliotheekbeleid, inclusief het provinciale systeem van de bibliotheek. Ook de kwaliteitsbevorderende maatregelen voor amateurkunsten zitten erbij: projecten, doelgroepen, impulsprojecten en de bovenlokale platformwerking. Verder denk ik aan instellingen als het Roger Raveelmuseum in Zulte en het Caermersklooster. Uiteraard zijn er nog een paar andere zaken. Maar de overige taken, bevoegdheden en instellingen kunnen door de provincie uitgevoerd en beheerd blijven worden, in het kader van de provinciale grondgebonden bevoegdheden. Personeel, werking en overdracht op het vlak van cultureel erfgoed worden overgeheveld naar Vlaanderen. Middelen voor werking en overdracht op het vlak van kunsten en cultuurspreiding worden ook overgeheveld naar Vlaanderen. Die worden waarschijnlijk opgenomen in een nog uit te werken Decreet regionaal cultuurbeleid, of toegevoegd aan bestaande decreten, zoals het Kunstendecreet. De dienst Cultuur van onze provincie bereidt bepaalde zaken voor, maar tast voor veel zaken jammer genoeg nog in het duister. Vanuit Vlaanderen wordt blijkbaar nog steeds niet aangegeven hoe dit concreet zal gebeuren. Er worden een paar zaken doorgegeven, maar aan de concretisering mankeert nog heel wat. Dat stoort niet alleen de diensten, maar ook onze fractie. De CD&V-fractie focust alvast op de persoonsgebonden beleidsdomeinen, waaronder zeker de domeincultuur valt en ook welzijn. U zult

dat gemerkt hebben aan het jeugdige enthousiasme van mijn collega Jo De Cuyper gisteren. Hij liet zich volledig gaan. Waarvoor dank, collega. Maar ook onze fractievoorzitter was heel duidelijk in haar toespraak aan het begin van de budgetbespreking. Zij constateerde dat het voorliggende Budget 2017 en het meerjarenplan duidelijk de ambitie tonen om te blijven inzetten op de realisatie van beleidsdoelstellingen in de persoonsgebonden sectoren. Ik vind dat op dat vlak geen sprake is van stilstand, zoals ik soms hoor. Ik vind dat men vooruitdenkt, ondanks dat deze beleidsdomeinen in 2018 vanwege de afslanking naar Vlaanderen worden overgeheveld en op sommige vlakken afgebouwd worden. Dus ook voor cultuur is 2017 een overgangsjaar. Enerzijds wordt in dat jaar 'in the picture gezet' – om die uitdrukking nog maar eens te gebruiken – wat we gedurende jaren hebben verwezenlijkt. Anderzijds willen we benadrukken wat we verder willen uitbouwen vanuit een grondgebonden perspectief. Dat waren de woorden van fractieleidster mevrouw Willems. En dat is uiteraard de mening van de volledige fractie.

Onze grote bezorgdheid is namelijk dat met de overgang naar Vlaanderen beleidsaccenten uit het Oost-Vlaamse cultuurbeleid verloren gaan. Ik herinner me nog de woorden van vorig jaar, toen ik gemeld heb dat wij met ons Oost-Vlaamse cultuurbeleid het voorbeeld zijn in gans het land. Ik mag het ganse land gebruiken, want de provincies zijn nog altijd vertegenwoordigd in onze federale staat. Dat wij in dat ganse land een voorbeeld zijn, is geen uitvindsel van mij. Wij zijn echt gekend als het paradepaardje, qua werking en qua structuur. En als fractie zijn we dus gewoon bang dat we dat zouden zien verloren gaan of dat dat sterk vermindert. Dus eigenlijk willen we gewoon zeggen dat we de garantie willen hebben dat dat niet gebeurt. Wat men ook politiek beslist heeft, wat er ook moet veranderen en waar de bevoegdheden ook naartoe gaan, of ze nu naar Vlaanderen gaan of naar de gemeenten, wij willen gewoon dat de kunde en de kennis die wij hebben, blijven. En we willen vooral dat de bestaande structuur er blijft, omdat die ijzersterk is hier in Oost-Vlaanderen. We wensen dus ook alvast dat de cultuurimpuls naar individuen en verenigingen op het vlak van letterkunde, muziek en beeldende kunst na 2018 verdergezet worden. We wensen dat de netwerkkennis en de expertise van ons personeel gehonoreerd zullen worden, vooral door Vlaanderen. Nogmaals, wij wachten nog steeds op concrete voorstellen. Dat juichen we niet toe. We vinden het een beetje jammer.

2017 wordt dus ook het laatste jaar waarin de provincie cultuurprijzen uitschrijft, podiumtalenten kansen geeft, wedstrijden organiseert en bovenlokale projecten subsidieert. Het zal ook het laatste jaar zijn dat het Caermersklooster en het Roger Raveelmuseum onder provinciale vlag zullen varen. Vandaar mijn drie tussenkomsten. Die zijn eigenlijk symbolisch bedoeld, want er is meer te noemen, maar we gaan toch een paar zaken als voorbeeld nemen.

Wat mij bij tussenkomst 1 interesseert, is het volgende. De persoonsgebonden bevoegdheden waren gepland om in januari 2017 overgedragen te worden aan Vlaanderen. 'Voor God en Geld' (dat is een mooie titel, hè: 'Voor God en Geld') is de laatste prestigieuze tentoonstelling in het Caermersklooster. Inmiddels is gebleken dat cultuur, sport en welzijn pas in 2018 naar Vlaanderen gaan. Wordt in 2017 dan nog een programmatie voorzien voor het Caermersklooster?

Dan tussenkomst 2. Bij de afslanking van de provincie was Vlaanderen van plan om PAM Velzeke en PAM Ename naar de gemeenten Zottegem en Oudenaarde over te dragen. Uiteindelijk blijven beide bij de provincie. (Ik heb het niet over Zottegem en Oudenaarde, mevrouw. Ik heb het over PAM Velzeke en PAM Ename, voor alle duidelijkheid. Ik zou niet in paniek schieten.) De vraag is dan: welke invulling wordt voor die PAM's voorzien, nu we vanaf 2018 geen persoonsgebonden bevoegdheden zoals cultuur mogen uitvoeren?

Dan tussenkomst 3. De uitleendienst blijft bij de provincie. Veel verenigingen zullen daar tevreden over zijn. Veel gemeenten ook, denk ik. Zal de huidige werking verder worden gezet? Zal er iets veranderen ten gevolge van de afslanking van de provincie? (Mijn dokter heeft ook gezegd dat ik moest afslanken. Dus ik zei: ik blijf in de provincieraad zitten....) En blijven er aparte afdelingen in Gent, Geraardsbergen en Sint-Niklaas, of wordt alles gecentraliseerd? Dank u wel, mevrouw.

Mevrouw de voorzitter

Meneer de burgemeester, meneer Verzele, het is prachtig omschreven. En inderdaad, u mag er niet aan twifelen dat we een en al oor zijn in deze raad wanneer u tussenkomsten doet. Dat geldt uiteraard zeker wanneer u spreekt over Zottegem en Oudenaarde. Wij weten wel wat u bedoelt, meneer Verzele. Dan geef ik nu graag het woord aan meneer de gedeputeerde, meneer Dauwe. Meneer Dauwe, u heeft het woord.

DEBATTEN

De heer gedeputeerde Dauwe

Dank u wel, mevrouw de voorzitter. U hebt het gehoord: dit is een bevlogen man, die met zijn volledige figuur achter de cultuur en de uitvoering van die cultuur staat. Ik wil u ook danken voor die belangstelling. En ik denk dat iedereen in dit halfroond daarmee zal instemmen. Ik wil u trouwens ook bedanken voor de woorden van lof die u hebt laten horen voor de inspanningen van onze vele cultuurmedewerkers voor cultuur en erfgoed gedurende de voorbije jaren. Die mensen hebben moeilijke tijden achter de rug of voor de boeg. Ik zal in elk geval deze felicitaties met genoeg aan hen overbrengen.

Het eerste gedeelte van de vraag van de heer Verzele ging over wat in 2017 zal gebeuren in het Caermersklooster. Normaal zou 2017 inderdaad het einde zijn. Dat wordt nu 2018. Maar zoals we altijd zeggen: we gaan eindigen als een goede huisvader. We gaan het beleid continueren totdat de bevoegdheden worden overgedragen. Daarom hebben we in de deputatie terug een nieuw programma goedgekeurd, waarvan ik u graag in kennis stel. In het voorjaar brengen we een ensemble van de Latemse school, die volgens deskundigen in feite in het Caermersklooster gesticht is. We brengen dan onder meer een prachtig ensemble van schilderijen, onder andere de unieke collectie van Herman de Bode, die nog nooit getoond is. Dat biedt trouwens de gelegenheid, meneer de gedeputeerde voor toerisme, om het cultuurtoeristische traject vorm te geven in de Oost-Vlaamse Leiestreek. Dat hebben we met de gouverneur vroeger ook besproken. We kunnen het op die wijze extra onder de aandacht brengen. En ik weet niet of ik zal slagen, maar ik zal de heer Vercamer vragen om toch nog een keer een goed extra budget beschikbaar te stellen. Misschien hebben we niet genoeg, want we moeten altijd crescendo gaan. En voor deze prachtige tentoonstelling 'Voor God en Geld' kunnen we dus niet achterblijven....

Dames en heren, in het najaar brengen we een tentoonstelling over armoede in historisch perspectief. Dat is een tentoonstelling die eigenlijk in schrille tegenstelling staat tot de vorige. Ze wordt in het kader van onze jarenlange planning rond de sociale strijd uitgevoerd door het KADOC. Het is een tentoonstelling waar ook echt mensen in armoede bij betrokken waren. Ze wordt dus begeleid door ervaringsdeskundigen en zal bijzonder interessant zijn. En we sluiten af, meneer Verzele, met een tentoonstelling over de provinciale prijzen binnen de kunsten die de laatste decennia door ons allemaal gegeven zijn. We hebben op die manier een retrospectieve van het vele werk dat wij de laatste decennia gedaan hebben, met geld dat u trouwens hier in de provincieraad hebt goedgekeurd. We kunnen dus retrospectief in beeld brengen wat wij gedaan hebben voor moderne kunst op het kunstenveld in Oost-Vlaanderen.

Wat uw tweede vraag betreft: PAM Ename en PAM Velzeke stonden inderdaad op de lijst van over te dragen instellingen, respectievelijk aan de stad Oudenaarde en aan Zottegem. In de pers wordt dikwijls geschreven dat het cultuurbeleid bij de provincie verdwijnt. Dat is niet volledig juist. Cultuur is geen monolithisch blok. De sector ligt als het ware op de snijlijn tussen persoonsgebonden en grondgebonden materies. En in dit geval blijven PAM Ename en PAM Velzeke inderdaad onder de provinciale vleugels. En meneer Vercamer heeft er al verscheidene keren op gehamerd dat we de bijbehorende financiën, die oorspronkelijk van ons weggenomen waren – respectievelijk 2 miljoen en 4 miljoen euro – zouden terugkrijgen. De minister heeft dat beloofd en het staat inmiddels ook in een voetnoot van bepaalde akkoorden (ik weet niet meer van welke). Nu, wat de grondgebonden culturele bevoegdheden van de provincie betreft – het onroerend-erfgoedbeleid dus – blijven wij bevoegd, eenvoudigweg omdat er niet over gesproken wordt in de Vlaamse beleidsmatige teksten. Dat is toch ook belangrijk. Het staat allemaal verstoep in één zin: "De provincie is behouden het volle initiatiefrecht over de grondgebonden aangelegenheden." We zullen dus de komende jaren ons focussen op het onroerend erfgoed. We willen de Oost-Vlaming bewust maken, mevrouw de voorzitter, van het bijzonder waardevolle en veelzijdige erfgoed in onze provincie. Dat willen we onder meer doen via de uitbouw van een sterke publiekswerking. Dus ik herhaal: PAM Ename en PAM Velzeke blijven grondgebonden, omdat de inhoud van deze instellingen in feite sterk verbonden is met de plek waar ze gevestigd zijn. En we zullen deze instellingen omvormen tot fysieke belevingsantennes van het provinciale onroerend-erfgoedbeleid. Voor Ename is dat gelinkt aan het historische dorp en voor Velzeke aan de vicus Velzeke.

Wat uw volgende vraag betreft, achtbaar raadslid, over de uitleendiensten: die uitleendiensten zijn inderdaad zeer belangrijk. Mevrouw Bruggeman heeft dat ook onderlijnd. Ze zijn niet alleen belangrijk voor cultuur, maar ook voor sport en eigenlijk ook voor de werking van de provincie an sich. Met andere woorden: ze zijn belangrijk voor de diensten die wij de steden en gemeenten kunnen aanbieden. Dus de toekomst van de provinciale uitleendiensten is min of meer verzekerd. De knoop is definitief doorgehakt: de uitleendiensten blijven. En mevrouw Bruggeman zal beamen – of mij tegenspreken als het niet juist is – dat het uiteindelijk een provinciale bevoegdheid blijft. Daar ben ik persoonlijk ook bijzonder blij mee. Het is niet de intentie om de dienstverlening van de uitleendiensten te wijzigen. De verschillende uitleenposten, in Gent, Sint-Niklaas en Geraardsbergen, blijven bestaan, achtbare vraagsteller. Op

termijn kunnen we bekijken hoe we de dienstverlening zelfs nog beter kunnen laten aansluiten bij de beleidslijnen die ons bestuur uiteenzet. We voorzien in de toekomst de nodige middelen, zodat de werking kan verdergezet worden. We blijven inzetten op kwaliteitsvol materiaal, een klantvriendelijke dienstverlening en advies en opleiding voor alle gebruikers, met name ook voor de verenigingen, de steden en de gemeenten. Ik dank u.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer de gedeputeerde. Een tussenkomst van meneer De Cuyper. Meneer De Cuyper, u heeft het woord.

De heer De Cuyper

Mevrouw de voorzitter, ik wou eventjes aansluiten bij wat meneer de gedeputeerde daarjuist gesteld heeft. Men eindigt in de programmatie met een overzicht van tien jaar activiteiten in de beeldende kunsten vanuit onze provincie. Ik zou er daarom ook op durven aandringen dat men niet alleen volgend jaar, maar ook in de toekomst een budget blijft voorzien voor de aanschaf van eigen kunstwerken. Dat biedt namelijk hoe dan ook de mogelijkheid om ondersteunend te zijn ten aanzien van de sector Beeldende Kunsten in Oost-Vlaanderen. Wij hebben daar een heel goede traditie rond. U begrijpt dat ik daar ook emotioneel wel een beetje bij betrokken ben. We hebben daar een heel mooie traditie rond. Ik zou zeggen: als wij toch van zijn leven (om het in schoon Vlaams uit te drukken) naar de Leopoldskazerne verhuizen en als er een bepaald decretaal tegengewicht is om onze eigen collectie te gaan aanvullen, dan gaan we daar voldoende muren voor hebben, zeker wat de beeldende kunsten betreft. Dat was misschien een platitude, maar zo is het niet bedoeld. Dus even een vraag: voorzie het nodige budget daarvoor. Bovendien denk ik dat wij, los van wat de decreetgever daarrond bepaalt, nog altijd baas zijn over onze eigen centen en dat we een eigen beleid kunnen voeren ten aanzien van onze eigen collectie.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer De Cuyper. Meneer de gedeputeerde, meneer Dauwe, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Zeer kort, mevrouw de voorzitter. Ik beaam dat natuurlijk volledig. Ik wil ook onderstrepen dat meneer De Cuyper, toen hij gedeputeerde was, dit erfgoedbeleid sterk heeft ondersteund. Onze collectie, die nu een tweeduizend echte kunstvoorwerpen omvat, is voor een goed stuk in die periode aangegroeid. Ik moet u ook zeggen dat wat u vraagt inderdaad voorzien is in de planning. Het zal zeker gebeuren, al was het alleen al voor de ornamentering van de vele muren die in de Leopoldskazerne zullen ter beschikking zijn. Wij hebben als provincie ook het recht om ons gebouw te decoreren en aantrekkelijk te maken voor de burgers van onze provincie. Dus ik steun ten eerste de tussenkomst van collega De Cuyper.

Mevrouw de voorzitter

Zeer goed. Meneer De Vis, u heeft het woord.

De heer De Vis

Dank u wel, mevrouw. Is het niet zo dat in de projectomschrijving 1% voorzien is voor de kunst, geïntegreerd in de verbouwing van zo'n object? Ik dacht dat dat verplicht was. Of ben ik verkeerd?

DEBATTEN

Mevrouw de voorzitter

Ik ga het woord geven aan mevrouw de gedeputeerde, mevrouw Bruggeman.

Mevrouw de gedeputeerde Bruggeman

Ik kan heel kort zijn. Ja, we hebben voorzien dat in dat project ook kunstintegratie moet plaatsvinden. Dat staat in onze projectdefinitie.

Mevrouw de voorzitter

Goed, nog tussenkomsten? Neen? Dat volstaat?

Dan geef ik het woord aan de heer burgemeester, meneer De Coninck. U heeft het woord over de herbestemming van de kerken en de provinciale rol daarin. Meneer De Coninck, u heeft het woord.

De heer De Coninck

Dank u, voorzitter. Mevrouw de voorzitter, meneer de gouverneur, griffier, leden van de deputatie, beste collega's. Door de ontkerkelijking verliezen steeds meer religieuze gebouwen hun oorspronkelijke functie. Steden, gemeenten en kerkbesturen staan voor grote uitdagingen. Ze moeten namelijk een andere bestemming vinden voor die gebouwen. En dat is niet vanzelfsprekend. De middelen van de overheid zijn in economisch moeilijke tijden niet oneindig. De mogelijkheden om nieuwe publieke functies in kerkgebouwen te integreren zijn dan ook beperkt. De kerk met de toren is voor velen een herdenkingsteken en een plek van herinnering. Daarom moet een omvorming van een kerkgebouw door de gemeenschap gedragen zijn en kwaliteitsvol gebeuren. In veel gemeenten is de discussie over de toekomst van het kerkelijke patrimonium volop aan de gang. Maar de stap naar een effectieve omvorming is niet vanzelfsprekend. Vaak zijn er vragen rond haalbaarheid en duurzaamheid. Nieuwe functies stellen ook nieuwe eisen aan een gebouw, zoals extra daglicht of meer comfort. Daarom kunnen lokale overheden ondersteuning vragen bij de Vlaamse gemeenschap voor een haalbaarheidsstudie. Via het projectbureau Herbestemming Kerken kunnen ze een aanvraag indienen om die studie te mogen uitvoeren. Er wordt een traject met vier bijeenkomsten met een lokale projectgroep voorzien. Die projectgroep bestaat meestal uit de gemeente, de kerkfabriek, het agentschap Onroerend Erfgoed en het projectbureau. De provinciale overheid ontbreekt hier soms. Toch staan provinciale consultants de erfgoedbeheerders met raad en daad bij en hebben ze een enorme kennis opgebouwd in verband met de restauratie van kerkgebouwen. Mijn vragen zijn de volgende: 1. Kan de provincie in dit transitieproces van herbestemming een grotere inbreng hebben? 2. Kan er een coördinerende rol gespeeld worden in de lokale projectgroepen? Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer De Coninck. Dan geef ik het woord aan de heer gedeputeerde, meneer Dauwe.

De heer gedeputeerde Dauwe

Dank u andermaal, voorzitter. Dank u andermaal, meneer De Coninck, dat u ook een vraag stelt over iets wat mij uiteraard nauw aan het hart ligt. Onze provincie kan hier inderdaad ook in de toekomst een coördinerende rol blijven spelen. U weet dat de provincie Oost-Vlaanderen sinds decennia betrokken is bij de erfgoedzorg van het kerkelijke patrimonium in onze provincie. Dat spitste zich historisch voornamelijk toe op de inventarisering van kerkinterieurs, aanvankelijk op papier, maar de laatste jaren via databanken. U kent allemaal de databank www.erfgoedinzicht.be. Dat is een van de beste databanken in zijn genre in het Vlaamse land. Recent is deze werking verbreed met drie items. In de eerste plaats is er de nood- en transitdepotwerking in Ename. Kerken die gerestaureerd worden enzovoort kunnen tijdelijk hun dure voorwerpen in Ename stockeren in speciale anoxiekamers, zoals de technische benaming is.

In de tweede plaats is er de methodiek 'waarderen en selecteren'. Die is uitgewerkt samen met het Centrum voor Religieuze Kunst en Cultuur in Park en met de collega's van de provincie Antwerpen. In de derde plaats worden de kerkfabrieken nu bovendien samengebracht op een ontmoetingsdag, die steeds bijzonder druk wordt bijgewoond. Het is zeer interessant om op die dag gegevens uit te wisselen, mensen te instrueren en problemen kenbaar te maken.

Rond herbestemming heeft onze provincie een pilotproject lopen in het oude decanaat Zwalm. Verder wordt in 2017 een nieuw plattelandsproject opgestart onder de titel 'De kerk in het midden'. Dat gaat over het traject van het herbestemmen van het royale kerkpatrimonium. Het is de bedoeling om in onze grondgebonden toekomst vanaf 1 januari 2018 blijvend in te zetten op herbestemming. We zitten ook met veel leden in diverse werkgroepen enzovoort, met voorbeeldprojecten, met uitgewerkte praktische handleidingen en met een permanent consultantschap. In combinatie met de werking van onze quasi unieke Monumentenwacht Oost-Vlaanderen – sorry, dat ik het zo zeg – vormt dit een sterk en bijzonder gewaardeerd aanbod voor de kerken en voor de toekomst van het kerkenpatrimonium in onze provincie. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer de gedeputeerde. Ik heb tussenkomsten van de heer Rik Franck en de heer Moens. Meneer Franck, u heeft het woord.

De heer Franck

Ja, ik denk dat de vraag ook van andere mensen zal zijn of de provincie iets kan doen naar gebouwen. Het probleem is immers dat men zegt: wij kunnen als gemeente die verschillende gebouwen niet meer onderhouden, niet meer restaureren enzovoort. En ik denk dat wij op dat vlak niets kunnen doen. Alles wat u hebt opgenoemd, gaat over roerend patrimonium. Op dat vlak doen wij veel en kunnen wij veel doen. Maar als ik bijvoorbeeld kijk naar het project in Zwalm: uiteindelijk zitten we daar volgens mij met dertien kerken, waarbij iedereen wel zou willen dat in zijn kerk een tentoonstellingsruimte ging gemaakt worden. Dat kan echter niet. Het brengt ook te weinig op. En men heeft voor een stuk geld nodig. Het zal een zeer zware en moeilijke oefening worden, waarbij iedereen zal moeten betrokken worden, ook het middenveld. Ik heb nu het gevoel dat men zich te veel richt naar het gemeentebestuur en de kerkfabriek. En dan nog. Misschien moet de provincie op dit punt toch wat sturend werken. Er zijn ook echt andere mensen die hun inbreng kunnen hebben bij de eventuele herbestemming van het gebouw, ten voordele van de gemeente. Want het is uiteindelijk de gemeente die een eventuele restauratie of een deficit van de kerkfabriek moet dragen.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer Franck. Dan geef ik het woord aan meneer Moens. Er is toch ook nog een tussenkomst van meneer Moens?

De heer Moens

Ja.

Mevrouw de voorzitter

Ja, u heeft het woord.

De heer Moens

Dank u, voorzitter. Ik denk dat de provincie op dit vlak wel een rol kan spelen. Als ge echt naar kerntaken gaat kijken en ge zegt: we zitten met dat onroerend erfgoed, dan is de provincie volgens mij heel goed geplaatst om kennis en ervaring op te bouwen op het vlak van herbestemming van – in dit geval –

DEBATTEN

kerkgebouwen. Het is een zeer moeilijk verhaal, omdat heel wat gemeentebesturen, zoals ik ondervind, heel voorzichtig en afwachtend zijn als het om herbestemming gaat. Het is natuurlijk iets wat zeer dicht bij hun burgers staat. Ze hebben ook niet altijd heel veel ervaring op dit vlak. Kerkfabrieken zelf bestaan voor het grootste deel uit vrijwilligers, die daar ook niet altijd veel kaas van gegeten hebben. Dus ik denk dat de provincie, met de kennis die hier aanwezig is op het vlak van onroerend erfgoed en dergelijke meer, daar absoluut sturend in kan zijn. Ze kan ook absoluut een grote rol spelen op het vlak van het in the picture stellen – om het al weer in schoon Vlaams te zeggen – van een aantal goede methoden.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer Moens. Meneer de gedeputeerde, meneer Dauwe, u heeft het woord.

De heer gedeputeerde Dauwe

Dank u wel, voorzitter. Het zijn inderdaad geen gemakkelijke dossiers. Om het kort te zeggen: bijna alle kerkgebouwen van voor het Concordaat zijn ingevolge dat Concordaat eigendom van de gemeenten of de steden geworden. De kerkgebouwen van na 1804 zijn meestal het eigendom van degenen die ze opgericht hebben, dus van de parochies of van de kerkfabrieken zelf enzovoort. Het is een zeer moeilijke zaak. Ik heb daar vroeger een nota over gemaakt. Nu, het is voor de provincie niet altijd gemakkelijk om in de plaats te treden van de eigenaar. Men zit niet alleen met het probleem van die eigenaar, wat dan bij oude kerken de gemeente is of de stad. Men heeft natuurlijk ook het bisdom. En men moet op een diplomatieke wijze trachten ervoor te zorgen dat de kerk dan letterlijk in het midden blijft. Dat is blijkbaar niet gemakkelijk. Onze diensten zijn bezig met dat pilotproject in Zwalm. Maar het is inderdaad absoluut nodig dat de geesten bijgesteld worden. Men moet realistisch zijn en beseffen dat men op een bepaald moment bepaalde gebouwen moet desaffacteren. Daar is een nota over. Die heeft het bisdom zelf uitgewerkt. Maar men moet daar ook verder kunnen in gaan.

Concreet: kan de provincie daar iets in doen? Zeker en vast. Ik noem twee zaken. Eerst en vooral heeft men de kerken die beschermd zijn. We moeten ons natuurlijk een beetje richten naar de beschermingsverplichtingen zoals die door de Vlaamse regering gesteld zijn. Ten tweede heeft men zeer veel gebouwen die eigenlijk niet wettelijk beschermd zijn. Daarvoor heeft onze provincie in het verleden steeds een premie kunnen uitloven. Gisteren stelde men op de vergadering van de erfgoedcommissie voor om dat terug in te voeren. Maar dat is een zaak die nog moet besproken worden. We kunnen in elk geval een zeer belangrijke impuls geven aan de kerkfabrieken. Met onze deskundige medewerkers kunnen we hen zover brengen dat ze de geesten open hebben om met die kerkgebouwen iets te doen. Het is zoals meneer Franck zegt: men kan niet van al die kerkgebouwen musea maken. Maar we gaan toch zorgen dat ze een goede bestemming krijgen. En misschien kunnen we in het kader van het erfgoed van onze provincie – ik denk aan het Molenmuseum, maar ook aan andere zaken – daar toch ook een effectieve bestemming aan geven. Het is moeilijk om daar iets over te zeggen, omdat we met verschillende eigenaars zitten en wijzelf geen eigenaar zijn. Maar ik beloof in elk geval dat wij ons daar in de toekomst met onze diensten zullen voor inzetten.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer de gedeputeerde. Niemand wenst nog tussen te komen? Dan zie ik dat wij alle vragen en tussenkomsten naar voren hebben kunnen brengen. Alle vragen en tussenkomsten zijn beantwoord.

Dan zijn we toegekomen aan de slotverklaringen. Zijn er nog die slotverklaringen wensen af te leggen? Ik kijk naar de heer eerste gedeputeerde, maar ik zie ook de heer Rik Franck, meneer Steve Herman en de heer Lemaitre. Ja, dat is het. Dan geef ik het woord aan de heer eerste gedeputeerde. Meneer de eerste gedeputeerde, u heeft het woord.

De heer eerste gedeputeerde Vercamer

[Slottoespraak – apart gepubliceerd]

Mevrouw de voorzitter

Ik dank u, meneer de eerste gedeputeerde. Dan geef ik het woord aan de heer Lemaitre, nadien aan de heer Franck en nadien aan meneer Herman. Meneer Lemaitre, u heeft het woord.

De heer Lemaitre

Dank je wel, mevrouw de voorzitter. Collega's, dames en heren, we zijn de besprekingen gestart met te zeggen dat ongeveer alles al gezegd is. De eerste gedeputeerde noemde het op een bepaald ogenblik 'herhalen wat al herhaald is'. Ik ga dan ook niet al de punten die we gemaakt hebben, toen en doorheen deze debatten, herhalen. Ik denk dat dat niet zinvol zou zijn. Gedeputeerde Hertog zei gisteren: alles is gezegd. Ik denk dat dat hier ook het geval is.

Nu, ik zei al een aantal keren: ik ben nogal een optimist. Daarom wil ik een paar puntjes die mij goed gestemd hebben in deze bespreking toch kort even aanhalen. Ik blijf het bijzonder goed vinden dat ik de eerste gedeputeerde, meneer Vercamer, hoorde zeggen dat we gaan stoppen met zagen en klagen over de hervorming van de provincies en dat we daar een positieve wending gaan aan geven. Ik ga de eerste gedeputeerde daar ook aan houden. Dat heb ik al gezegd, maar ik wil het echt nog een keer herhalen. Ik heb mij de voorbije jaren bijzonder geërgerd aan het feit dat een heleboel gelegenheden aangegrepen werden om een zeer negatief verhaal te vertellen over de Vlaamse regering en de hervorming. Dat gebeurde ook op momenten dat het een beetje een gemiste kans was om net het eigen verhaal van de provincie in de kijker te zetten. Ik denk aan nieuwjaaronvangsten en dergelijke meer. Nu, ik vermoed dat er sprake is van voortschrijdend inzicht. Dus ik ben zeer blij en het stemt mij optimistisch dat de eerste gedeputeerde zegt dat hij vanaf nu een positieve wending aan het verhaal gaat geven. Ik vind dat positief. Ik heb dergelijke geluiden ook gehoord bij de andere fracties. Dat doet mij veel plezier.

Ik was ook tevreden met wat ik hoorde over het transitieproject Provincie 2.0. We zeggen al een hele tijd dat de provincie zich grondig moet voorbereiden op de hervorming die eraan komt. Ik hoor nu dat dat ook effectief gebeurt, via het transitieproject Provincie 2.0. Ik ben zeer benieuwd hoe dat concreet in zijn werk zal gaan en wat er zal uitkomen. Volgens mij zou het goed zijn om deze raad daarin te betrekken. Ik denk dat iedereen die hier zit bijzonder graag aan het project zal meewerken. Mijn fractie wil er alvast op een zeer constructieve manier aan bijdragen en in meegaan.

Ik denk dat het belangrijk is om toch nog eens te herhalen dat wij als N-VA-fractie geloven in de hervorming van de provincies. Wij vinden het een positief verhaal. In tegenstelling tot de eerste gedeputeerde zijn wij ervan overtuigd dat het een verbetering zal zijn. Wil dat zeggen dat de provincie of de medewerkers hier hun werk niet goed gedaan hebben? Neen, dat wil dat zeker niet zeggen. Ik denk dat hier zeer veel waardevol werk gebeurd is. Ik vind dat de medewerkers naar waarde moeten geschat worden voor wat ze gedaan hebben. Het is ook geen liquidatieverhaal. Het gaat om een bestuurlijke hervorming waarbij je kijkt wat je op welk niveau het beste doet. Er is het komende jaar nog heel veel werk te doen, zowel hier als in de Vlaamse regering. Maar ik heb alvast een sterk geloof in die Vlaamse regering. Volgens mij is het een goede en sterke ploeg. Ik denk dat N-VA, CD&V en Open Vld daar een mooi verhaal schrijven. Daarom geloof ik ook dat zij het tot een goed einde gaan brengen.

Collega's, wij hebben inderdaad een andere visie als het op de provincie aankomt. De eerste gedeputeerde zei zojuist al dat wij een zeer minimalistische kijk op de provincies hebben. Wij geloven dat de provincie zich enkel moet focussen op de kerntaken. Ik ga daar persoonlijk nog een stap verder in. Ik ben ervan overtuigd dat dit intermediaire niveau geen toekomst heeft. Ik denk dat we moeten evolueren naar een sterke Vlaamse overheid en een sterk lokaal niveau. Volgens mij zal er dan op termijn geen plaats meer zijn voor een intermediair niveau als een provincie. Ik denk dat het op termijn in die richting zal evolueren. Dat zal niet morgen al gebeuren, maar ik denk wel dat het een evolutie is die verder zal gezet worden. Ik weet dat de gedeputeerde altijd zegt: zolang we zulke kleine gemeentes hebben, is een intermediair niveau nodig. Ik stel vast dat inderdaad hier en daar sprake is van fusies. Er zijn gemeenten die beperkt zijn qua oppervlakte en die kijken hoe ze zich kunnen versterken, hoe ze naar een sterkere lokale gemeente kunnen gaan. Ik denk dat dat een goed verhaal is.

Nu, de bedenkingen die we in het begin geuit hebben, blijven wat ons betreft overeind. De verschillende besprekingen hebben ons niet van het tegendeel overtuigd. Wij zien weinig nieuw beleid en ook zeer weinig budget voor de prioritaire beleidsdoelstellingen. Ik ben het er niet mee eens als men zegt dat het overige beleid even belangrijk is. Als je prioriteiten stelt, zijn die volgens mij iets belangrijker dan andere zaken. En als ik dan vaststel dat in een exploitatiebudget voor volgend jaar maar 10% naar die prioriteiten gaat, dan blijf ik erbij dat er iets niet klopt. Zoals de documenten en de beleidsnota nu geperseveerd worden, geven ze geen realistisch beeld van wat deze provincie doet met het beleid dat ze voert. Ik blijf ervan overtuigd dat dat niet correct is.

DEBATTEN

Collega's, als ik terugkijk op de verschillende raden, denk ik dat we een aantal bijzonder boeiende ogenblikken gehad hebben. Ik hoorde de eerste gedeputeerde graag zeggen dat we ons nog meer moeten inzetten om te bekijken hoe we in deze raad met elkaar in debat kunnen gaan. Ik sluit me daar volledig bij aan. Er zijn uiteraard veel boeiende vragen gesteld, maar het meest boeiend waren de momenten waarop een paar collega's de degens met elkaar kruisten en echt inhoudelijk op een aantal thema's doorgingen. Ik hoop dat de meeste mensen hier dat zullen erkennen. Volgens mij waren dat de meest interessante momenten. Ik denk dat we op die weg moeten verder gaan en dat we erover moeten nadenken hoe we dat volgend jaar nog kunnen verbeteren. Ik denk dat dit een goede stap was, maar dat we nog stappen kunnen zetten. En het doet mij plezier om te horen dat de deputatie daarin mee wil gaan. Ik vermoed dat dat ook bij de andere fracties zo is en dat we zo verder kunnen. Dus, collega's, ik besluit: wij blijven bij de kritiek die we gegeven hebben in het begin. We gaan het budget dan ook niet goedkeuren. Dat zal u waarschijnlijk niet verbazen. Dank u wel.

Mevrouw de voorzitter

Goed, meneer Lemaitre, ik dank u. Meneer Franck, u heeft het woord.

De heer Franck

Dank u wel. Alhoewel we vreesden voor een vrij saaie budgetsessie met gigantisch veel herhalingen van zaken die vorig jaar, het jaar daarvoor, het jaar daarvoor en het eerste jaar van de legislatuur al geponeerd werden, vonden we de voorbije drie dagen van discussie en debat best interessant en boeiend. In een eventuele evaluatie van deze werkmethode zullen we dat zeker moeten meenemen. Maar we zullen vooral ook moeten meenemen dat tijdsgebrek een debat nu en dan wel in de weg stond. Zeker in de lange vergadering van donderdag was er uiteindelijk weinig ruimte voor woord en wederwoord en voor een debat. Meerderheid en minderheid gaven aan dat budgetbesprekingen niet de meest leuke bezigheid waren. In de huidige vorm was er een strikte scheiding tussen de technische vragen die in de commissies behandeld werden en de politieke tussenkomsten die gereserveerd werden voor deze raad. Dat heeft er zeker voor gezorgd dat debatten wel mogelijk waren. Ik onthoud dat we voor de volgende budgetbespreking een soort briefing mogen verwachten van de gedeputeerden, waarbij een overzicht gegeven kan worden van de belangrijkste wijzigingen. Dat zal het debat zeker verlevendigen. Ik heb toevallig de begroting van 2007 gezien. Er waren toen 758 verwijzingen. Ik denk niet dat wij dat eisen. Maar een gewone briefing zal voor iedereen interessant zijn, denk ik.

We weten natuurlijk niet hoe de budgetbesprekingen voor 2018 er zullen uitzien. Ik verwijs naar de afkalking van bevoegdheden en van de financiering met ingang van 1 januari 2018. Het is onzeker wat het budget zal zijn voor de komende jaren. Dat geldt zeker voor 2018. Ik hoorde overigens bij de eerste gedeputeerde ook twijfels over de financiering in de toekomst, dus zeker ook over de financiering na 2019. Zal Vlaanderen de provincies financiële mogelijkheden blijven verstrekken, of moeten we na 2019 een drooglegging vrezen? Gezien de ervaringen van de vorige jaren zou ik er niet zo gerust in zijn. Ik herinner mij een uitspraak van de gedeputeerde: gelijk de straat oversteken. In plaats van juridisch advies te vragen, zou ik de vraag naar het Grondwettelijk Hof toch doorgezet hebben. Dat zou ik gedaan hebben onder het motto: baat het niet, het schaadt ook niet (het bekende voorzogsprincipe).

Overigens hebben we het gelukkig niet enkel over het voortbestaan van de provincie gehad. We zijn zeker blij dat de provincie de taken cultuur, welzijn, jeugd en sport nog verder kan uitvoeren. We denken namelijk dat we op dat niveau een meerwaarde gehad hebben en dat dit misschien ook naar de toekomst het geval zal zijn. Daarnaast hopen we dat er aandacht blijft bestaan voor het personeel. We hopen dat de Vlaamse regering zo vlug mogelijk – en liefst niet op 31 december 2017 – beslissingen neemt die de onzekerheid wegnemen.

Groen heeft twee heel belangrijke zaken aangekaart die van belang zijn tot 2050 en misschien – hopelijk – ook daarna. Dat zijn de toekomstige visie rond ruimtelijke ordening en het klimaatplan. Waar de provincie Oost-Vlaanderen heel nadrukkelijk wil inzetten op de periode na 2019, rekenen we voor beide onderwerpen op de administratie en de gedeputeerden. Daarbij denken we natuurlijk aan de *hele* deputatie. Beide zaken moeten immers bij uitstek boven de grenzen van de diverse departementen uitstijgen. Beide zaken zijn ook van groot belang voor de toekomst. Als we bijvoorbeeld zien dat in het Vlaamse Parlement de oppositie en de meerderheid in deze weken een beginselverklaring rond klimaat kunnen ondertekenen, stemt ons dat uiteindelijk genomen wel hoopvol. Een aantal zaken is te belangrijk om over te laten aan een toevallige meerderheid. Dus, samengevat: als de verwachtingen niet te hoog zijn, valt het eindresultaat soms nog wel goed mee.

Tot slot een paar dankwoorden voor een aantal mensen. Ik dank de griffie en het personeel van deze raadzaal voor hun gewaardeerde logistieke ondersteuning die ze ons eens te meer hebben gegeven. Zij hebben er ook voor gezorgd dat we niet omkwamen van honger en dorst tijdens de marathonzittingen. En uiteraard dank ik de voorzitter die een streekproduct uit haar regio kon laten proeven – of promoten, dat weet ik niet. Ik wil ook de collega's raadsleden danken die interessante tussenkomsten hielden over thema's op de vlakken van ruimtelijke ordening, patrimonium, natuur, landbouw, cultuur en sociale zaken. Ik dank ook de gedeputeerden en hun kabinetten, die soms omstandig, maar zeker ad rem op de tussenkomsten gereageerd hebben.

Woensdag heb ik al verklapt dat we opnieuw gingen tegenstemmen. Tegelijkertijd hebben we toen ook al aangegeven dat we uiteraard wel een aantal belangrijke punten afkeuren, maar niet het volledige budget. We blijven hopen dat ooit een gesplitste stemming over sommige punten of beleidsdomeinen mogelijk zal zijn. Dan zal blijken dat Groen niet zo negatief is ingesteld. We hadden graag ook eens voor gestemd, een genoeg dat u ons nu ontnemt. We zijn namelijk voor fietssnelwegen, die ons met een deftige snelheid en zonder hinder van auto's, voetgangers en andere obstakels door de provincies laten rijden. We zijn voor de nieuwe visie op de ruimtelijke ordening. We zijn voor een beleid dat zich focust op bio en op lokale producten en boeren, zodat de afstand tussen producent en consument kleiner wordt en in zijn geheel alles duurzamer wordt. We zijn ten slotte voor een verticaal beleid rond fair trade, waarbij zonder veto's, maar vooral dankzij overleg over de departementen heen verdere stappen kunnen gezet worden. Wat ons betreft gaat dat door tot na 2050.

We zijn natuurlijk ook tegen een aantal zaken in dit budget. Dan denken we maar aan het zeer traag doorvoeren van het plan 'Oost-Vlaanderen klimaatneutraal tegen 2050'. Ik stel vast dat Vlaanderen bijvoorbeeld nu toch blijkbaar 2040 als eindpunt aanhoudt. We zijn een beetje tegen de lage inzet op bio, ondanks de mooie woorden van de eerste gedeputeerde. En we hebben onze twijfels over de Leopoldskazerne en meer bepaald over de parking in en onder het Hovenplein.

We begrijpen dat er inspanningen geleverd worden, maar, geachte deputés, zoek in 2017 een aantal bomen. Zoek grond om bomen te planten. Oost-Vlaanderen loopt achter en heeft zoveel nodig. Zet meer in op biolandbouw, lokale landbouw en bio-economie. Voer het plan 'Oost-Vlaanderen klimaatneutraal tegen 2050' versneld in. We hebben tot 2050 34 jaar te gaan. En als u de meeste klimaatexperts hoort, bestaat de kans dat we alles toch wel een beetje gaan moeten vervroegen. Sommige partijen gaan daar niet mee akkoord. Maar goed, dat is hun probleem. Ten slotte: zorg ervoor dat het Europese hardhout constant ingeschreven wordt in alle bestekken. Het wordt soms pijnlijk als het weer moet worden ingebracht via een amendement van Groen. Dank u.

Mevrouw de voorzitter

Ik dank u, meneer Franck. Dan geef ik het woord aan de heer Herman. Meneer Herman, u heeft het woord.

De heer Herman

Dank u wel voorzitter. Collega's, terugkijkend op deze budgetbespreking moet ook ik toegeven dat het gebrek aan nieuwe initiatieven in het budget, samen met de strikte opdeling van de technische vragen en de beleidsvragen, geleid hebben tot minder vragen in het algemeen en dus tot een beter debat dan vorige jaren. Ik noem een aantal zaken die me uit de diverse debatten zijn bijgebleven. Ik denk aan de haast lyrische tussenkomst van collega Maes over Europa. In een soort nostalgische bui stelde hij dat Europa verantwoordelijk zou zijn voor vrede. Alsof goed nabuurschap tussen onafhankelijke staten niet zou bestaan, collega Maes, en die onafhankelijkheid dus onvermijdelijk tot oorlog zou leiden. Ik heb de tijd van de grenscontroles nog geweten en van de diverse eenheidsmunten in Europa. Er was toen ook geen sprake van oorlog. Het is net de laksheid van dit Europa die dagelijks nieuwe armoede importeert en die samen met de opengrenzenpolitiek eerder terreur op dit grondgebied brengt. Het volk is dat meer dan beu. Misschien is het goed dat partijen als de uwe die analyse ook eens durven te maken. Collega's, gisteren kreeg ik eveneens harde kritiek te verwerken over het feit dat ik de ontwikkelingshulp wilde gekoppeld zien aan geboortebeperving. Het is natuurlijk maar de vraag, collega Couckuyt en collega Franck, wat ethisch gezien het meest verdedigbaar is: alles vrijlaten in de wetenschap dat twee op de tien kinderen van armoede en ontbering zullen sterven of het beter reguleren, zodat we het hoge kindersterftcijfer in deze wereld eindelijk in de hand kunnen houden en drastisch kunnen terugdringen. Wat me verder nog is bijgebleven, is de toch enigszins valse noot van collega Franck in het debat. Hij viel zowel mijzelf als gedeputeerde Versnick vrij persoonlijk aan. Ik zou zeggen, collega Franck: ik weet niet

DEBATTEN

wat zich allemaal in uw fractie afspeelt – het zijn ook mijn zaken niet – maar werk dat niet op ons uit. Blijf er kalm onder. Tracht in de toekomst de bal en niet de man te spelen.

Ik hoor collega Lemaitre graag zeggen dat de afslanking van de provincie wat de N-VA betreft niet het eindpunt zal zijn, maar enkel een tussenstop naar de volledige verdamping van dit intermediaire niveau. Daar kunnen we elkaar zeker in terugvinden.

Collega's, ik rond af met een ondertussen in Vlaanderen toch wel gekende uitspraak: op sfeer en gezelligheid geef ik een welverdiende 7 en op inhoudelijk debat een welverdiende 9. Helaas, op een scoretabel van 20... Alles kan dus nog altijd beter. We zullen het voorliggende budget dan ook niet goedkeuren.

Mevrouw de voorzitter

Dank u, meneer Herman. We gaan het eerste blijven laten doorzinderen. We dachten allemaal dat het om een scoretabel van 10 ging. En zo is het ook. Goed, meneer de eerste gedeputeerde, wenst u nog te reageren? Ik denk dat iedereen gezegd heeft wat moest gezegd worden. Ik denk dat ik bij dezen kan vragen om over te gaan tot de stemming.

PUNT 2. FINANCIËN - MEERJARENPLAN 2014-2019 (OPENBARE ZITTING)

Aanpassing voorafgaand aan de vaststelling van het Budget 2017
Vaststelling van het aangepaste Meerjarenplan 2014-2019

Mevrouw de voorzitter

We hebben hier dus het Meerjarenplan 2014-2019. Aanpassing voorafgaand aan de vaststelling van het Budget 2017. En we hadden – eventjes, eventjes rustig nog! – de vaststelling van het aangepaste Meerjarenplan 2014-2019.

Ik leg dit ter stemming. Wie voor is, stemt voor; wie tegen is, stemt tegen en onthouding ... ondertussen weet men het al.

Opening van de stemming.

[stemming]

Heeft iedereen gestemd? Ik zie er nog één .... Ik zou graag hebben dat iedereen die in dit halfroond is..... Is het zo ...? Iedereen stemt zoals hij moet stemmen. Dus ik ga.... Voilà, iedereen heeft gestemd? Goed.

Sluiting van de stemming.

39 'ja', 31 'neen', geen onthouding.

Het Meerjarenplan 2014-2019 is aanvaard.

PUNT 3. FINANCIËN – BUDGET 2017 (OPENBARE ZITTING)

Vaststelling van het Budget 2017

Mevrouw de voorzitter

Dan gaan we stemmen over het Budget 2017, dus over de vaststelling van het Budget 2017.

Opening van de stemming.

[stemming]

Heeft iedereen gestemd? Sluiting van de stemming.

39 'ja', 31 'neen', geen onthouding.

Het Budget 2017 is aanvaard.

[applaus]

Bij deze sluit ik deze vergadering. Ik dank eenieder. En van mij krijgen jullie allemaal een 20 op 20 en een 10 op 10.

[applaus]

Ik dank eenieder. Ik weet dat wij om 17.00 uur beneden in de banketzaal verwacht worden. Een beetje vroeger, meneer de eerste gedeputeerde? Ik kijk naar u. Wij kijken allemaal naar u. Dus een beetje vroeger. Men zal dit horen in de wandelgangen. Een beetje vroeger. Ondertussen kunnen wij rustig naar buiten gaan. Ik sluit deze zeer interessante, zeer aangename budgetvergaderingen af. Ik deel mee dat de provincieraad opnieuw zal vergaderen op 14 december 2016. Bij deze sluit ik de zitting. Ik dank u.

EINDE VAN DE ZITTING